

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1879. Andra Kammaren. N:o 34.

Onsdagen den 2 April.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Fortsattes den på förmiddagen började föredragningen af Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 6, angående tullbevillningen. I ordningen förekom

Punkten 2,

som lades till handlingarne.

Punkten 3.

Utskottet hade hemställt,

att det förslag, Herr *C. Mejenqvist* i sin inom Andra Kammaren afgifna motion, N:o 47, framställt om höjande af införseltullen å alla bijouterivaror till 70 öre skålpundet icke måtte af Riksdagen bifallas.

Mot denna hemställan voro reservationer inom Utskottet anmälda dels af Herr *S. Magnusson* och dels af Herr *P. Ericsson* i Vik, hvilka båda yrkat att tullen å bijouterivaror måtte höjas till 50 öre skålpundet.

Herr *Mejenqvist* anförde: Då jag icke tror att mitt förslag om förhöjning i tullsatsen för bijouterivaror till 70 öre skålpundet har någon utsigt för sig att kunna vinna framgång och reservanterne yrkat på en förhöjning till 50 öre, vill jag förena mig med dem, för att ändå möjligen kunna få någon förhöjning på dessa artiklar.

Herr *P. Ericsson*: Då bijouterivaror icke kunna sägas vara nödvändighetsvaror, och införseln deraf ökats ganska betydligt under

Andra Kammarans Prot. 1879. N:o 34.

*Om förhöjd
tull å bijouteri-
varor.*

Om förhöjd tull på bijouteri-
varor. de sista åren, yrkar jag en förhöjning i tullen för dylika varor, på
sätt min reservation innehåller.

(Forts.)

Herr Lönegren: Då jag på förmiddagen uttalade den åsigt att tullen för införda varor borde göras beroende dels af deras värde, dels af deras beskaffenhet af lyx- eller nödvändighetsartiklar, är det naturligt att jag i denna punkt önskar en förhöjning. Bevillnings-Utskottet har upplyst att importen af bijouterivaror under åren 1873—77 uppgått till 60- å 80,000 skålpund under hvarje år. Under åren 1867—70 uppgick samma import endast till 16—18,000 skålp. om året, hvaraf man ser att den inom några få år fyrdubblats.

Utskottet har vidare upplyst att den nuvarande tullsatsen på dessa varor utgör ungefär 10 procent af varans värde.

Utskottet grundar nemligen sina beräkningar på uppgifter, lemnade af Kommerskollegium, som upptagit värdet till 4 kronor pr skålpund, under det jag bestämdt vet att de ofta äro värda mycket mera, ända till 100 kronor per skålpund, och att tullsatsen vid många tillfällen icke uppgår till en, ja ej en gång till en half procent. Då det torde vara obestriddigt, att alla de artiklar, som inkomma under namn af bijouterivaror, äro lyxartiklar, med ett i förhållande till tullafgiften mycket högt värde, och då importen deraf synes allt mera och mera stiga, anser jag det vara skäl att höja tullen på sådana artiklar till det belopp som i motionen uppgifves; men då motionären nedsatt sitt förslag till 50 öre skålpundet, vill jag förena mig med honom.

Friherre Fock: Om någon fråga är egnad att ådagalägga, det förslaget om en revision af tulltaxan bör erhålla en annan behandling än den en enskild motionär kan gifva, är väl den nu ifrågasvarande motionen ett särdeles lysande bevis derpå. Sedan motionären nemligen förklarar sig finna det vara onaturligt eller motbjudande att genom en förhöjd tull öka priset på födoämnen, men ett statsbehof likväl behöfver fyllas och han anser att något derföre bör göras, företager han sig att utan närmare granskning och utan att jemföra de olika artiklarne sins emellan endast helt enkelt plocka ut dem här och der, och resultatet blir en förhöjning i tullen på bijouterivaror, leksaker och juveler. Detta skulle vara för att förekomma bruket af lyxartiklar. Ej nog härmed. Sedermera föreslår han äfven förhöjning uti tullen och således äfven uti priset på ett af våra oundgängligaste födoämnen och slutligen äfven en tullförhöjning för uppmantrande af en industrigren som visat sig icke vara i behof deraf.

Hvad beträffar den punkt, som nu är i fråga, eller tullen å bijouterivaror, tror jag för visso, att Utskottet i sin korta motivering gifvit så goda skäl för afslag å motionen, att föga dertill behöfver läggas. Dessa bijouterivaror äro nemligen af den beskaffenhet först och främst att de synnerligen väl lämpa sig för olaglig införsel.

*Om förhöjd
tull å bijouteri-
varor.*

(Forts.)

Det är således klart att genom en ökad tullsats man kan hafva blott en ganska ringa förhoppning att öka statens inkomster, men väl den risken att öka lagbrottens antal. De äro vidare, dessa artiklar, föremål för en särskild industri, den så kallade pariserindustrien, utmärkt för både smak och prisbillighet. De äro derjente, om ett sådant uttryck må tillåtas mig, en särdeles ömtålig liktorn för fransmännen, som fästa sig mycket vid att artiklar af denna art lätt vinna insteg i andra länder, derföre att dessa artiklar äro föremål för pariserbefolkningens tillverkning. Det är således utan all fråga, att ett försvaradt införande af sådana varor skall ganska lätt kunna framkalla ganska brydsamma repressalier från fransmännens sida. Icke kan det väl heller vara meningen att någon kan tro, att man genom en förhöjning i tullsatsen å sådana artiklar skulle kunna framkalla en svensk industri i bijouterivaror. En sådan industri lämpar sig icke för våra förhållanden. Man kallar dessa bijouterivaror för lyxartiklar, och jag vill icke bestrida att de äro det och jag är visst icke heller vän af någon lyx. Men dessa bijouterivaror utgöra en art af lyxartiklar, af hvilka hela vårt folk mer eller mindre begagnar sig. Det finnes väl knappast någon tje-
narinna så ringa att hon icke har någon liten prydnad, någon liten glädje af dessa obetydliga artiklar, och jag får upprigtigt säga att, om jag äfven kunde det, jag icke skulle vilja vara med om att försvåra för dessa personer en så ringa och oskyldig njutning, som det kan vara att bära en sådan prydnad.

För min del har jag icke vidare att tillägga, utan inskränker mig till att yrka bifall till Utskottets förslag.

Härmed var öfverläggningen slutad. Propositioner gäfvos såväl på bifall till Utskottets hemställan som ock på yrkandet att reservanternes förslag måtte bifallas; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes, i anledning hvaraf en så lydande voteringsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i tredje punkten af utlåtandet N:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, beslutat, att tullen å bijouterivaror höjes till 50 öre skålpundet.

Omröstningen försiggick och utföll med 58 ja mot 56 nej; varande alltså Utskottes hemställan bifallen.

Om tull å fläsk.

Punkten 4.

I denna punkt hade Utskottet, med anledning af det förslag, Herr *Mejenqvist* i sin ofvan omnämnda motion framställt derom att fläsk måtte åsättas en införseltull af tre öre skålpundet, gjort den hemställan,

att berörda förslag måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Efter det föredragning skett af denna hemställan, mot hvilken dels Herr *S. Magnusson* och dels Herrar *J. F. Fredricson* och *L. M. Carlsson* inom Utskottet reserverat sig, yttrade

Herr *Mejenqvist*: Jag hyser väl ingen förhoppning att detta mitt förslag skall röna ett bättre öde än det nyss behandlade, men kan dock icke underlåta att inom Kammaran uttala den åsigt, att en förhöjning af tullen på den artikel, hvarom nu är fråga, lämpligen bör ega rum. Jag har ju icke föreslagit högre tull än tre öre på skålpundet, och detta måtte väl icke blifva så kämbart för den fattigare befolkningen. Införseln af fläsk har på sista året öfverstigit utförseln med 321,413 centner, och deraf framgår att, genom den af mig föreslagna tullförhöjningen, en ökad inkomst af nära en million kronor skulle komma att beredas staten. Emelertid har jag, som sagdt, ingen förhoppning om att Kammaran skall bifalla min motion, och vill fördenskull ej heller göra något yrkande.

Herr *Johan Anderson* i Tenhult: I likhet med många andra har jag förut ansett, att hvar och en bör vara berättigad att köpa den vara han behöfver, der han kan få den för billigaste pris, utan att statsmakterna skulle ega att genom tull fördyra varan. Denna grundsats anser jag dock icke i längden vara hållbar för ett kapitalfattigt och glest befolkadt land. Ett dylikt land kan nemligen icke så uppdrifva sitt åkerbruk, sin boskapsskötsel, jernhandtering och öfriga industri, att det kan täfla med de bättre lottade länderna; och därför anser jag att i detta fall den enskildes fördel bör få vika för det allmännas. Den enskilde måste ju äfven i åtskilliga andra afseenden vika för det allmänna. Så får t. ex. jordbrukaren så och skörda hvad slags säd och gröda han vill, men han får deremot icke använda sin egen gröda huru han behagar. Han får nemligen ej af sin egen gröda tillverka brännvin, icke ens för sitt eget behof, med mindre han för sin egen vara till staten erlägger en skatt högre än som något annat gods af lika värde drager. Härmed vill jag dock icke hafva sagt, att jag önskar fri brännvinsbränning, tvärtom skulle jag gerna se, att tillverkningen af spirituosa kunde helt och hållet upphöra. Den tull, hvarom nu är fråga, nemligen å artikeln fläsk, anser jag fullt befogad; jag beklagar blott att motionären icke

föreslagit den högre än till 3 öre per skålpund. Under vissa tider förlidet år och äfven i början af detta år har man i sjöstäderna kunnat köpa amerikanskt fläsk i parti så billigt som till 4 kronor per lipund. Huru skall det då kunna vara för oss möjligt att i denna del konkurrera med Amerika. Följden blir naturligtvis den, att vi, i stället för att göda boskap och svinkreatur, uteslutande måste odla hafre och sälja den till utländingen för att sedan med de penningar, som för hafren erhållas, i utlandet köpa konstgjorda gödningsämnen; och sålunda komma penningarne, som inflyta för hafren, att åter gå tillbaka till utlandet, och huru mycket penningar som komma in i landet, blir dock icke ställningen förbättrad, då dessa penningar sedan åter strömma ut. Så är äfven förhållandet med åtskilligt annat, såsom hvete och råg samt mjöl af dessa sädesslag, som nu utan någon tullafgift i ofantlig myckenhet införas från länder bördigare än vårt, och den jorden är mera tacksam att odla än hos oss och således kan spanmålen produceras för billigare pris. Huru skall det väl för oss vara möjligt att sälja rågen för 13, 14, 15 kronor tunnannan, då den kostar odlaren mera? Följden blir, att jordbruket får en missriktning och jordbrukaren tvingas att odla hufvudsakligen potatis och hafre, den förre till brännvin och den senare för utförsel till lågt pris. Numera har nemligen amerikansk majs och ryskt mjöl till den grad nedtryckt priset på hafre, att den ofta måste säljas för mindre än hvad den kostar odlaren. Om lämpliga tullsatser åsattes landtmannaprodukter, jernhandteringsens alster och andra industriens alster, skulle en för vårt land naturlig rörelse snart uppstå. Kapitalen skulle då till största delen stanna inom landet, den arbetande befolkningen skulle här kunna finna sysselsättning, utan att såsom nu behöfva utflytta till Amerika eller Tyskland, och arbetsgifvarne skulle kunna gifva tillräcklig ersättning för arbetet.

Sedan jag nu uttalat mina åsikter i denna fråga, anhåller jag att få tillkännagifva, det jag ämnar rösta för afslag å Utskottets hemställan och bifall till motionen.

Herr Sven Magnusson: Under det sista året har af artikeln fläsk införts för mera än $10\frac{1}{2}$ millioner kronor under det att landets egna produkt af denna vara knappt kan finna köpare. Jag anser därför att vi, i likhet med Frankrike, Tyskland och Norge, böra åsätta denna artikel en billig tull, på det att icke produktionen af densamma inom landet skall helt och hållet tillintetgöras. På grund häraf yrkar jag bifall till motionärens förslag, att artikeln fläsk måtte åsättas en införseltull af 3 öre per skålpund.

Häruti förenade sig Herr Fredrik Andersson.

Friherre Fock: Efter den fullständiga nationalekonomiska utredning, som blifvit lemnad, och till hvilken icke något mera återstår att lägga, skall jag fatta mig helt kort. Det är all-

Om tull å fläsk. deles i enlighet med min uppfattning och den, som tillhörde pluraliteten inom Utskottet, att första villkoret för en billig produktion inom landet är, att sådana förnödenhetsartiklar, som af den stora allmänheten konsumeras, icke fördyras. Detta har varit den ståndpunkt, på hvilken Utskottet behandlat frågan; det har äfven varit och skall fortfarande blifva den ståndpunkt, som jag intager till densamma. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Lönegren: Riksdagen har sedan många år omfattat och äfven tillämpat den grundsats, att lifsförnödenheter i allmänhet böra vara fria från tull. Jag lemnar derhän, om dermed verkligen vinnes det åsyftade målet, nemligen att den fattigare befolkningen skall erhålla sina lifsförnödenheter för billigare pris. För min del betviflar jag detta, och anser att den vinst, som man antagit skulle uppkomma genom nedsättning af tullen på såväl lifsförnödenheter som andra varor, i många fall varit mera inbillad än verklig.

Jag anser emellertid icke lämpligt att för tullbeskattningen utplocka ur taxan en och annan artikel utan att på samma gång äfven bestämma tull för andra likartade artiklar. Sålunda förefaller det mig ej rätt att bestämma tull på fläsk men deremot icke på kött, oaktadt under senare åren äfven af sistnämnda artikel en ej obetydlig kvantitet införts i landet. Sammaledes är förhållandet med en annan längre fram i betänkandet förekommande artikel, nemligen ost. Det synes mig inkonsekvent att sätta tull på ost men icke på smör. Jag hemställer om icke det vore klokast att uppskjuta bestämmandet af tull på dessa särskilda artiklar samt öfverlemna till den tullkomité, som jag hoppas må komma till stånd, att äfven i dessa fall afgifva förslag.

Herr Gustaf Ericsson: Då jag i början af denna riksdag vid remissen af den Kongl. statsverkspropositionen hörde de varma uttalanden, som gingo, så att säga, från båda partiernas läppar i syfte att befordra de arbetande klassernas intressen, kände jag den gladdaste tillfredsställelse. Men då jag sedan fick läsa de motioner, som i afton äro föremål för behandling, fann jag att det icke var så helt med denna välvilja mot arbetarne. Till en början trodde jag, att dessa motioner blott vore ett dåligt skämt, en demonstration mot vår tullagstiftning, och jag kunde icke föreställa mig att de kunde vara allvarligt menade. Den ifrågavarande punkten handlar om fläsk, beträffande hvilken artikel man anmärkt, att den särskildt från Amerika importeras i stora kvantiteter till vårt land. Men vi böra taga i betraktande att detta amerikanska fläsk konsumeras uteslutande af de arbetande klasserna. Det svenska fläsket är af bättre beskaffenhet och konsumeras af de mera bemedlade klasserna. Och litet hvar torde känna till att för arbetaren på landsbygden, han må sysselsätta sig med jordbruk eller annat yrke, utgör ofta en torr fläskbit jemte brödet den förnämsta födan. Att nu fördyra

denna föda under en tid då det är brist på arbetsförtjenst och då arbetsgifvare nödgas nedtrycka arbetsprisen 25 à 30 procent under de förut gällande, synes mig icke var rätt välbetänkt. Detta amerikanska fläsk är — kan man säga — en oundgänglig lifsförnödenhet för den arbetande befolkningen och konsumeras icke heller af någon annan. Hvar och en, som tagit kännedom derom, kan intyga att det icke är synnerligen smakligt för läckergommar. Och jag föreställer mig derföre att denna Kammare borde icke afundas den arbetande befolkningen att fortfarande kunna erhålla denna förnödenhetsartikel till så billigt pris som möjligt. Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Biesert: Jag anhåller att få instämma med de trenne föregående talarne, hvilkas åsikter i denna fråga jag i allo delar. Det fläsk, som är föremål för import från Amerika, konsumeras, såsom den föregående talaren anmärkte, nästan uteslutande af de arbetande och mindre bemedlade klasserna, hvaremot det dyrare fläsket, hvilket produceras inom vårt eget land, konsumeras af de mera bemedlade. Att under sådana förhållanden fördyra detta s. k. amerikanska fläsk synes äfven mig vara orätt. Jag yrkar derföre bifall till Utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, gaf Herr Talmannen propositioner, enligt de gjorda yrkandena, dels på bifall till Utskottets hemställan och dels på afslag derå samt bifall i stället till Herr Mejenqvists ifrågavarande förslag; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes samt företogs enligt en nu uppsatt och af Kammaren godkänd voteringsproposition, lydande sålunda:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i fjerde punkten af utlåtandet N:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, bifallit Herr Mejenqvists i ämnet väckta motion.

Röstsedlarne sammanräknades och visade 95 ja mot 33 nej; hvadan Utskottets hemställan bifallits.

Punkten 5.

Utskottet hade föreslagit, att fosfor måtte från tull befrias.

*Om tullfrihet
för fosfor.*

Om tullfrihet
för fosfor.
(Forts.)

Herr Casparsson anförde: Utskottet upplyser här »att fosfor utgör ett icke oviktigt beredningsämne vid tillverkningen af tändstickor». Jag är icke hemmastadd i denna tillverkning, men hvad jag vet är, att på etiketten af våra vanliga tändsticksaskar står att läsa orden »utan svafvel och fosfor». Om Utskottet eller etiketten har rätt vet jag icke; men om etiketten är riktig, förfaller ju dermed den grund, på hvilken Utskottet byggt sin hemställan, att fosfor måtte från tull befrias. Jag hoppas att någon af Utskottets ledamöter lemnar upplysningar i detta hänseende. Till dess skall jag afstå från att framställa något yrkande. Men om meningens med förslaget är att skydda fabrikationen af tändstickor, försedda med fosfor, tror jag det icke vara skäl att för sådant ändamål ens nedsätta tullafgiften. Jag vet att för några riksdagar sedan väcktes motion om att denna fabrikation skulle helt och hållet förbjudas. Om den ej kan afskaffas, inser jag åtminstone ej något skäl att uppmuntra den. Jag är själf ledamot i en brandstodsdirektion och har derföre erfarenhet om att eldsvådor ganska ofta kunna uppkomma genom bruket af dylika tändstickor.

Herr P. Ericsson, som jemte Herrar C. A. Jönsson och S. Magnusson inom Utskottet reserverat sig vid förevarande punkt, yttrade: För min del kan jag icke finna rättvist att på sätt som skett under loppet af flera år från tullafgifter befria den ena artikeln efter den andra, särskildt i tider, sådana som dessa, då statsbrist förefinnes. Hvad särskildt ifrågavarande artikel beträffar, så, ehuru Utskottet anser att den inkomst, staten af tull å densamma erhållit, belöpt sig till ganska obetydliga belopp, hafva dock dessa belopp under de sista fem åren varit tillräckliga för att årligen aflöna en eller två statens tjänstemän.

Jag yrkar afslag å Utskottets hemställan.

Friherre Fock: Hvad den frågan beträffar, huruvida fosfor användes vid tillverkningen af tändstickor, får jag meddela den upplysning, att så i allmänhet icke är fallet beträffande sjelfva stickorna; men den anförda etiketten på askarne innehåller vidare: »tända endast mot lådans plån», och det är på detta som fosfor återfinnes under den särskilda form, som benämnes *amorf fosfor* och hvarunder han är mindre eldfarlig.

Hvad nu sjelfva frågan angår, så har Utskottet sett densamma hvarken ur frihandels eller protektionismens utan helt enkelt ur rättvisans synpunkt. Någon tillverkning af fosfor eger icke rum inom landet, hvarför all dylik, som användes vid tändstickstillverkningen, måste införas från utlandet, hvarför, enligt inom vår tulllagstiftning i öfrigt tillämpade grunder, restitution af den erlagda tullen borde medgifvas vid utförelse af tändstickor, hvilket likväl, såsom lätt inses, skulle möta stora praktiska svårigheter. Då nu exporten antagit sådana dimensioner att den uppgår till omkring

fem sjettedelar af hela tillverkningen, och då fosfor ej i nämnvärd grad användes för något annat tekniskt ändamål, synes enklare att utöfva rättvisa genom beviljande af tullfrihet på fosfor. Det är i öfrigt för oss en särskildt intressant industri denna tändsticksindustri. Den har nemligen sjelfständigt uppstått inom vårt land och utvecklats till den höga ståndpunkt, som den för närvarande intager, och detta utan något egentligt tullskydd, men utvecklad och ledd af insigtsfulle och kunnige män.

*Om tullfrihet
för fosfor.
(Forts.)*

Af Kommerskollegii berättelser inhemtas att utförseln af tändstickor redan öfverstiger 20 millioner skålpund årligen, och svårligen lära våra trävaror kunna exporteras under en förmånligare form. Denna industri förtjenar derföre äfven att tagas vara på och gifvas åtminstone det understöd som billighet och rättvisa kräfver, helst den har ej ringa svårigheter att kämpa emot. I utlandet hotas den af förhöjda tullsatsar och rent af förföljes genom förfalskningar, medelst hvilka man vill söka tillgodogöra sig det höga anseende som de svenska tändstickorna tillvunnit sig. Med hänsyn till dessa omständigheter, synes denna industri väl både förtjena och behöfva den lilla fördel, som af förslaget skulle beredas densamma, och hvartill jag för min del yrkar bifall.

Herr Geijer: Till hvad Herr Friherre Fock nyss yttrat har jag intet att tillägga, utan afstår från ordet.

Herr C. Aron Jönsson: Som herrarne finna, har jag reserverat mig mot Utskottets hemställan i föredragna punkten, och har jag ansett mig nu böra gifva till känna, att jag gjort det icke för siffrans skull, utan af principiella skäl. Vid genomgående af hela tulltaxan skall man finna der upptagna icke mindre än 666 särskilda slag tullbehandling underkastade artiklar, deraf 281 stycken äro fria och de öfriga med tull belagda. Således $\frac{2}{5}$ af det hela fria. Om man nu frågat, hvilken inverkan denna omständighet kan hafva haft på statsregleringen, så har man svarat, att den icke det ringaste inverkat; men jag anser deremot, att sådane artiklar borde beläggas åtminstone med ett belopp, som kan anses motsvara någon afgift för sjelfva besväret med inregistreringen af samma artiklar, och jag har derföre icke velat släppa dem alldeles fria.

Inom Utskottet väckte jag förslag om att införa en sådan inregistreringsavgift på de nu tullfria varorna, men förslaget vann ej bifall. Mig synes det vara temligen orätt, då tullstaten går löst på ett par millioner, men för $\frac{2}{5}$ af importerade, tullbehandling underkastade, varor ingen ersättning lemnas för arbetet, att icke ens belägga sistnämnda varor med så stor afgift, att arbetet för deras inregistrering kan blifva ersatt.

Jag instämmer med Herr Casparsson deri, att den nu varande tullavgiften bibehållande eller borttagande icke kan i någon afsevärd mån inverka på tändsticksindustriens utveckling.

Om tullfrihet
för fosfor.
(Forts.)

Friherre Fock: Om alla tullfria varor belades med inregistre-
ringsavgift, så skulle deremot möjligen vara mindre att invända;
men att just artikeln fosfor skulle beläggas med denna avgift, då
så många hundra andra artiklar äro derifrån befriade, kan jag icke
finna vara konsekvent eller rättvist, hvarföre jag fortfarande yrkar
bifall till Utskottets hemställan.

Öfverläggningen var slutad. Sedan Herr Talmannen framställt
propositioner å de yrkanden, som förekommit, biföll Kammar-
ens Utskottets hemställan.

Om förhöjd
tull å läder.

Uti punkten 6 hade Utskottet yttrat sig ej mindre öfver Herr
C. Mejenqvists förslag — framställt i hans förut omförmälda motion —
»att tullavgiften å sulläder, bindsulor, hvita, garfvade och sämskade
hudar och skinn höjes från 6 till 12 öre per skålpund», än äfven
öfver Herr *F. W. Dahls* inom Andra Kammar-
ens väckta motion, N:o 83, deruti var föreslaget: »att Riksdagen beslutar en förhöjning
af importtullen å sulläder till samma belopp, som var gällande före
afslutandet af handelstraktaten med Frankrike.»

Och hade Utskottet gjort följande hemställanden:

a) att Herr *Mejenqvists* motion i denna del måtte lemnas utan
afseende; samt

b) att Herr *Dahls* ifrågavarande motion icke måtte vinna Riks-
dagens bifall.

Vid förevarande punkt voro reservationer fogade dels af Herr
S. Magnusson samt af Herr *L. P. Andersson* i Halmstad, hvilka
båda inom Utskottet yrkat, att tullen å sulläder måtte höjas till
10 öre per skålpund, dels ock af Herr *P. Ericsson*.

Sedan Utskottets hemställan i *mom. a* blifvit uppläst, yttrade

Herr *Sjöberg*: Då båda de i denna punkt omförmälda motioner
af Herr *Mejenqvist* och Herr *Dahl* obestriddigen med hvarandra
hafva ganska nära frändskap, så tillåter jag mig hemställa, att
begge momenten i denna punkt måtte på en gång föredragas, på
det att den blifvande öfverläggningen må kunna omfatta de i fråga
varande tvenne framställningarne; hvarefter dessa, hvar för sig,
torde blifva föremål för beslut.

Hvad Herr *Sjöberg* sålunda föreslagit blef af Kammar-
ens Utskottets bifallet, hvadan *mom. b* nu jemväl föredrogs; och lemnades derefter
ordet till

Herr *L. P. Andersson*, som anförde: Jag ber endast att få

yrka bifall till min reservation, deri jag uttalat den åsigt, att tullen på sulläder borde höjas från 6 till 10 öre per skålpund, och hvarå jag anhåller, att Herr Talmannen ville framställa proposition.

*Om förhöjd
tull å läder*
(Forts.)

Herr Dahl: Visserligen har jag aldrig vågat hysa någon förhoppning om att tillvinna min motion några sympatier inom Bevillnings-Utskottet; ty åsigtorna hos de män, hvilka jag anser vara de ledande inom Utskottet, äro mig alltför väl bekanta från föregående Riksdagars åtgöranden för vår tull-lagstiftning och det var icke att förvänta, att de skulle medgifva, att redan nu sådana förhållanden inträffat, hvilka nödvändiggöra en modifikation af hittills rådande frihandelsgrundsatser. Men jag vågar dock säga, att jag af Utskottet hade väntat en starkare och mera bindande argumentation emot de faktiska grunder, hvarpå jag stödt mitt yrkande. Innan jag går att i något närmare skärskådande taga de grunder, ur hvilka framgår såsom en slutföljd det alltid för en motionär ovälkomna, om äfven på hvarjehanda sätt modifierade uttalande, att motionen ej förtjenar att af Riksdagen beaktas, ber jag att få nämna några ord angående min ställning till frågan och om anledningen till mitt ingripande.

Jag är icke i ringaste mån berörd af den betryckta ställning, i hvilken läderindustrien på senare tider kommit, och jag hoppas. att såväl af mitt uppträdande nu som af min motion skall klarligen framgå, att jag haft till ögonmärke en viktig sak, men varit fri från hvarje personligt intresse. Likväl vill jag oförbehållsamt vidgå att jag, utom det intresse och det ansvar jag i min egenskap af representant vid riksdagen måste hafva för hvarje af Riksdagen vidtagen lagstiftningsåtgärd, jag dessutom såsom vetenskapsidkare och kommunalman ansett mig böra med all den sakkunskap, som kan stå mig till buds, befrämja kloka och välbetänkta bestämmelser i afseende å vår näringslagstiftning. Sedan trettio år tillbaka har jag ofta haft tillfälle att med råd och anvisningar gagna industriidkare, som varit angelägna om att med tillämpning af för-enklade och vetenskapligt betryggade arbetsmetoder bereda bättre tillverkning och större omsättning af industriens alster. Och att dessa bemödanden, hvilka alla gått ut på att producera billigt men godt, ofta kröntes med framgång, är mig ett nöje att kunna nämna. I följd af denna min verksamhet har jag ock, såsom naturligt är, fått anledning att blicka litet in i hvarjehanda grenar af industrien. Jag har sålunda äfven kommit att något fästa mig vid den så kallade läderindustrien. Redan så lång tid tillbaka, som jag nyss nämnde, har man på experimentens väg arbetat på att i någon väsentlig mån kunna minska den långa tillverkningstid, som i allmänhet åtgår för att af råhuden tillverka en god, redbar och hållbar vara. Så vidt jag vet, finnes det ingen industrigren, som kräfver ett i alla afseenden så tungt arbete som läderfabrikationen. Den fordrar, såsom hvar och en vet, stora och kostsamma förlag, och det kapital, som deri nedlägges, omsättes mycket långsamt. Från den stund, då rå-

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

huden tages under beredning, till den tid då en deraf tillverkad god och hållbar vara kan bringas i handeln, åtgår i regel mer än ett år, och till följd af vårt creditsystem måste ännu åtskilliga månader åtgå, innan producenten har sina penningar åter. Om man derjemte tager i öfvervägande den ränta på förlagskapitalet, som under den långa tillverknings- och försäljningstiden går förlorad, samt under tiden inträffande prisfall, så reduceras behållningen för tillverkningen ganska betydligt, äfven utan att tala om de förluster, som göras på mindre redbare afnämare. Det torde då blifva klart för hvar och en, att idkare af detta yrke måste framför allt vara betänkta på att minska tiden för tillverkningen, för att sålunda påskynda omsättningen af det i yrket nedlagda kapitalet och i någon mån nedbringa tillverkningskostnaden. Det är gifvet, att på ett sådant område skall för den tekniska kemien öppna sig ett vidsträckt spelrum. Att nu ingå i en utförlig beskrifning på de särskilda metoderna, som kommit till användning, vore icke lämpligt. Jag känner dem och har haft åtskilligt med dem att syssla. Men så mycket kan jag säga, att lika litet på detta område som på andra liknande hafva saknats hela svärmar af försöksmakare, sådana som man gemenligen kallar industririddare, kanske just på den grund att deras förfarande utmärker sig för allt annat än ridderlighet. Men huru man än modifierat förfarandet, så gifves det en af råhudens naturliga struktur och konsistens betingad, temligen noga bestämd gräns, som icke kan eller får öfverskridas, så vida man vill erhålla en produkt, som kan kallas en god och redbar vara. Så länge en industriell täflan är loyal, d. v. s. endast begagnar sig af tillåtliga medel, är det en glädje att vara med i de täflandes led. Jag vågar påstå, trots de insinuationer, som varit synliga i en tidning, att vår svenska lädertillverkning varit god, redbar och ländt landet till gagn och heder, hvilket äfven blifvit erkänt på industriutställningar och senast sistlidet år på den i Paris. Med de europeiske läderfabrikanterne hafva våra fabrikanter kunnat konkurrera, så länge blott kloka tullsatsen tyglade importen af underhålliga fabrikat, hvilkas ringa värde icke tål ett tillägg af tull, alldenstund det låga priset måste utgöra den enda rekommendationen för en i och för sig underhållig vara. Då tullsatsen på sulläder år 1865 sänktes från 25 öre till 15 öre för skålpundet och sedermera 1868 ytterligare nedsattes till 10 öre per skålpund, innebar redan denna våldsamma sänkning af tullsatsen ett så starkt slag, rigtadt mot vårt eget lands industri, att det skulle ovilkorligen visat sig förlamande, om icke landets i alla rigtningar stegrade konsumtion under de närmast följande åren mäktat att absorbera så väl den egna lädertillverkningen som den stegrade importen. Läderimporten uppgick 1868 till 398,000 skålpund men efter fem år eller 1873 höjde den sig till 2,244,863 skålpund. Dessa uppgifter gifver jag ur minnet, men jag står för deras riktighet. När nu tullsatsen, med början af år 1876, ytterligare sänktes till 6 öre, se vi importen plötsligen springa upp till 3,399,177 skål-

pund, d. v. s. vida mer än dubbelt mot det föregående årets import. Deröfver kan man icke undra. Det är klart att en låg tullsats måste vara en oemotståndlig lockelse för importören att kasta in i marknaden en ännu större mängd af prisbilligt fabrikat, som blott för det året 1876 fick en med mera än 133,000 kronor stegrad importpremie. Jag har i Generaltullstyrelsens revisionsbyrå fått upplysning derom, att sistlidet års import ytterligare stigit till 3,541,000 skålpund, och ser jag efter, genom hvilka hamnar denna stora mängd läder under år 1878 inkommit i vårt land, så finner jag att importen öfver Stockholm uppgått till 1,360,000 skålpund och öfver Göteborg till 1,481,000 skålpund. På båda dessa ställen har importsiffran sedan 1877, då den i Göteborg uppgick till 1,161,000 skålpund och i Stockholm till 1,325,000 skålpund, således höjt sig.

Men det var dock ingalunda i vår verldsdel, spekulationen sökte och fann de nödiga förutsättningarna för dessa lönande importoperationer, utan i Amerika, detta humbugens förlofvade land. Jag skattar högt Nord-Amerikas folk för dess många framstående egenskaper, dess energiska handlingskraft, uthålliga arbetsförmåga och uppfinningsrikhet; men vid sidan af dessa prisvärda egenskaper, fruktar jag, frodas i lika eminent grad äfven sociala och moraliska lyten, för hvilka man ej får blunda. Denna ständiga äflan — to make money — eller att göra sig pengar, och detta förvärfsbegär, som sträckes så långt, att man nästan häpnar derför, har ej sällan fört spekulationen in på betänkliga afvägar. Man persifferlar icke allt för starkt den amerikanska praktiskheten, när det heter, att en metod är i Amerika praktisk i samma mån som den eignar sig att bringa dess utöfware i så nära beröring med nästans penningar, att han kan taga och behålla dem, utan fruktan att efteråt komma i konflikt med domstolarne. På samma gång detta Nord-Amerika genom omåttligt höga tullar likasom med en kinesisk mur omgärdar nästan hvarje gren af sin industri, sträfvar det oafåtligt att undergräfvad den gamla kontinentens industri genom en fabulöst billig och kolossalt omfattande produktion med tillgodogörande af der ännu rådande friare handelspolitiska grundsatser. Hurudan utgången af en sådan täflan, för hvilken saknas hvarje skynt af reciprocitet, skall blifva, är icke svårt att förutse; den är snarare att anse, åtminstone på vissa industrigrenars områden, såsom redan gifven. Vid utställningen i Wien yttrades af de amerikanska läderfabrikanterne, att inom några få år skulle Amerika vara i stånd att beherrska större delen af Europas lädermarknad. Man betviflade och nästan förlöjlighade detta yttrande såsom bevis på amerikanskt öfvermod, men vi hafva redan nu blifvit förvissade om dess sanning. Om man i officiella berättelser öfver Nord-Amerikas utförsel efterser huru dess läderutförsel stälde sig sistlidna år och jemför densamma med utförseln under år 1877, skall man finna, att endast från en enda hamn, New-York, totalbeloppet af läderutförseln till åtskilliga större europeiska handelscentra uppgick för år 1877 till 4,462,000 dollars,

*Om förhöjd
tull å läder.*

(Forts.)

Om förhöjd
tull å läder.

(Forts.)

men höjde sig 1878 till 4,877,000 dollars värde. Då till Hull utfördes 1877 för 189,000 dollars, utfördes 1878 för 388,000 dollars, till Bristol 1877 för 37,000 men 1878 för 152,000 dollars och till Bremen 1877 för 84,000 men 1878 för 288,000 dollars. Sälunda har utförelsen egt rum i ständigt stigande; och i alla land, der man icke medelst klokt afvägda tullsatser sökt värna sig mot dessa inbrottsförsök, har den inhemska tillverkningens ställning blifvit alltmera outhärdlig, nästan förtviflad. I Spanien, Österrike, Frankrike, Ryssland och Danmark har man vetat att någorlunda skydda sig, men Tyskland, England och Norge få jemte Sverige i desto högre grad vidkännas olägenheterna. Man må dock icke föreställa sig, att man i dessa sistnämnda länder undergifvet och stillatigande finner sig i förhållandena; nej, man har deremot både haft uttalanden och vidtagit åtgärder. I Berlin ingingo sistlidna år flera hundra tyska läderfabrikanter med en petition till regeringen, hvari de fordrade skydd mot det sämre amerikanska sullädet genom en tull af 40 riksmark per centner. Genom meddelanden derifrån, som jag nyligen erhållit, har jag äfven förnummit, att i Berlin nyligen egt rum ett möte af 100 delegerade, hvilka utgjort ombud för mer än 2,000 fabriksidkare och som flera dagar öfverlade om ändamålsenliga åtgärder för näringens skydd. De utsågo inom sig ett utskott eller en kommission, som utarbetade fullständigt förslag till tullafgift för lädervaror, enligt hvilken t. ex. tullen på sulläder skulle blifva 50 riksmark pr 100 kilogram. I sjelfva England hafva äfven rop höjts mot det sämre amerikanska lädret, men hos oss har hittills intet i denna sak åtgjorts. Visserligen har den utgjort föremål för sjelfva yrkesidkarnes lifliga bekymmer, men till offentligheten har derom ingenting ännu kommit. Den, som varit i tillfälle att sjelf taga reda på den amerikanska produktens verkliga beskaffenhet, jemförd med det lockande, skenbart billiga priset, och derjemte är öfvertygad, att ärlig svensk tillverkning skall af densamma varda undanträngd, måste anse det såsom sin pligt att bringa saken till offentligheten och föreslå åtgärder till afhjelpande af nu rådande olägenheter. På det emellertid ingen må tro, att jag tendensiöst öfverdrifvit ställningens vådor, kan det ju vara tillåtet mig att anföra några exempel, som torde visa, hurudan tillverkningens ställning i vårt land är.

Jag har från alla delar af landet för sådant ändamål förskaffat mig såväl offentliga som enskilda meddelanden, och af dessa meddelanden framgår, att ställningen är ytterst bekymmersam. I våra större städer har sullädertillverkningen på senare åren blifvit nästan nedlagd, och i våra smärre städer och på landsbygden har denna tillverkning äfven i betydlig mån nedgått — men i all synnerhet under år 1878 kan man iakttaga det mest betydliga sjunkande i denna näringsgren. Jag har begärt del af ett större garfveribolags räkenskaper för de sista fem åren, och man kan af dessa räkenskaper finna, att detta bolag, som haft ett aktiekapital af 750,000 kronor

att röra sig med, ännu för 3 eller 4 år sedan importerat våtsaltade hudar till ett värde af 254,000 kronor, men deremot sistlidna år endast till värde af 46,000 kronor. Under samma tid har bolagets import af torra hudar nedgått från 123,000 till 24,000 kronor, och inköp af bark sjunkit från 62,000 kronor till 15,000 kronor. Många liknande exempel kunde anföras, men jag vill icke härmed längre upptaga Kammarens tid. Jag behöfver knappt tillägga, att på samma gång jag erhållit dessa nedslående uppgifter, jag äfven mottagit de mest bevekande aumaningar att lägga fram dessa förhållanden för representationen. På alla dessa anmaningar har jag endast kunnat svara, att jag vore känd allt för litet för att kunna hoppas obetingad tillit till mina ord, hvarföre det borde åligga alla dessa för sin framtid bekymrade och olyckliga yrkesidkare att med sin klagan vända sig till representanter, för hvilka deras sanningskärlek och redbarhet vore bekant, och hvilka derföre kunde inför representationen utreda ställningen. Detta torde också vara orsaken dertill, att, såsom jag hört, under riksdagens lopp skrivelser från dessa näringsidkare ingått till flere af landets representanter, äfvensom dertill att ett kollektivt andragande, undertecknad af mer än 300 yrkesidkare, blifvit framlagdt på Kamrarnes bord. Af dessa omständigheter bör äfven för den mest misstrogne tviflare tydligen framgå, att jag i min motion icke sökt att i öfverdrifvet mörka färger skildra de svårigheter, hvarmed vår läderindustri har att kämpa. Det må, vid sådant förhållande, icke förefalla underligt eller betraktas såsom ett klandervärdt yrkesintresse, än mindre såsom ett otillbörligt vinstbegär, om den svenske yrkesidkaren med bekymmer för sin framtid vågar inför representationen framlägga bevis på sin svåra ställning och anropa om ett af verklig nöd påkalladt skydd. Jag vet alltför väl att ordet »skydd» ljuder illa för mången i Kamraren, men detta ord är dock det enda som med sanning kan användas i detta fall. Jag har ofta såväl i en viss del af pressen som under samtal funnit gäckande yttranden fällas om dessa industriidkare, som, drifna af bekymmer för sin framtida utkomst, vågat inför representationen framhålla sin ställning; det tyckes mig, att om det under alla förhållanden, äfven när det blott är fråga om att nekande besvara en bedjandes framställning, vittnar om ett hårdt hjerta att till afslaget foga tyngden af gäckande tillmälen, så torde sådant förfarande vara än mindre på sin plats, när det gäller en hel klass af yrkesidkare, representerande en näring, som är af ganska stor betydelse för vårt land, och hvars verksamhet uppgått ända till $7\frac{1}{4}$ procent af Sveriges totaltillverkning — en fabrikation, som äfven Utskottet vitsordat böra betraktas såsom en af vårt lands naturligaste och i viss mån oumbärliga näringar. Hvad som särskildt borde kunna försona äfven principiella motståndare till skyddstullar med en sådan i nu föreliggande fall är den omständigheten, att här är fråga icke blott om skydd för ärlig svensk tillverkning mot en oredlig transatlantisk konkurrens, utan äfven om ett skydd för den intet ondt

Om förhöjd tull å läder.
(Forts.)

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

anande allmänheten emot en svekfull handelsprodukt. 'Ty jag vågar säga, och det kan bevisas, att denna amerikanska produkt gerna kan kallas en falsk handelsprodukt, som gifver sig ut för att vara hvad den icke är. Det är jemförelsevis lätt att upptäcka om jag fått krita i mitt mjöl, smuts och sopor i mitt kaffe eller gips i mitt socker, eller klöfversand i inköpt klöfverfrö, men det är deremot icke lätt att upptäcka lädrets verkliga beskaffenhet, i synnerhet i redan förfärdigade skodon, ty dertill fordras en sakkunskap, som icke kan förefinnas hos många. Enligt mitt förmenande var det en stor olycka ej mindre för läderindustrien än för landet i sin helhet, att man för några sedan nedsatte tullen å sulläder från 10 till 6 öre. När man under en tid sådan som vår, under helt andra samfärdsförhållanden än forna tiders, vill på lagstiftningens väg afgörande ingripa i vårt näringslif, bör man gå till väga med samma varsamhet och säkra blick som höfves operatören, hvilken ej får glömma att han har under sin behandling en lefvande organism och att han genom att onödigtvis skära för djupt in kan tillskynda organismen skada och ohjelpig förstörelse i stället för att framkalla nya krafter och stadgad helsa.

Jag vill icke så skarpt klandra vare sig det Utskott, som år 1875 hade sig anförtrodd den förberedande behandlingen af denna fråga, eller det beslut, som då af Riksdagen fattades, ty den tiden hade man ännu icke någon aning om i huru hög grad en handelsprodukt sådan som denna, ehuru känd sedan 1860-talet, skulle kunna förlamande inverka på andra länders såväl som vår egen läderindustri. Men jag tycker dock att man gerna någon tid kunnat gifva sig till tåls för att blifva i stånd att med större säkerhet bedöma hvad inflytande den senaste tullsatsen af 10 öre kunde utöfva på vår industri. Hvad jag alltid skall anse mindre lämpligt, det är att man åt en Riksdagens delegation, med så maktpåliggande uppgifter att lösa som dem Bevillnings-Utskottet eger att handlägga, förlänar en så homogen sammansättning, i känd exklusiv rigtning, att der förekommande frågor måste, i saknad af de nyttiga, utredande meningsbrytningarne, löpa fara att allt för ensidigt behandlas.

Man skall möjligen tillvita mig att jag icke kan opartiskt så yttra mig när jag talar om min egen motion, men jag vågar påstå, att Utskottet på temligen ensidigt sätt behandlat den af mig väckta frågan. Det går en stark frihandelsvind genom hela betänkanudet, en vind mäktig nog att sopa undan äfven de mest vägande bevisningsgrunder, som af mig anförts. Jag har gjort mig all möda att för mig, för Utskottet och för representationen klargöra den förevarande frågans ställning. Jag betygar min tacksamhet för hvad Utskottet angående sjelfva näringens vigt medgifvit, då det säger att läderfabrikationen måste betraktas såsom en af vårt lands naturligaste och till en viss grad nödvändiga näringar. Men då Utskottet vidare säger, att statsmakterna uti senare tiders tullagstiftning i fråga om denna industri iakttagit all den omtanke och vårdnad

densamma med hänsyn till sin stora betydelse för landet kan anses förtjena, och att tullsatserna endast småningom minskats, så vågar jag vara af en annan mening. Ty man kan icke säga att man småningom minskat tullsatsen, då denna, som ännu i senare hälften A 1850 talet var $37\frac{1}{2}$ öre, nedsattes först till 25 öre, sedermera till 15 öre, derefter till 10 öre och ytterligare några år derefter till 6 öre per skålpund och sålunda nedgått mellan åren 1856 och 1876 från $37\frac{1}{2}$ till 6 öre. Detta kallar jag icke att småningom minska en tullsats. Då mycken arbetsskicklighet och stora kapital nedlagts på en industrigren, kräver en klok statsekonomi, att man icke underkastar denna industri allt för hårda pröfningar på en gång. Men anser man denna industri icke vara för landet naturlig, utan böra försvinna, då må man förläna den någon tid till, om jag så får säga, en lämplig afveckling, så att den icke med ens störtas och förorsakar tusentals människors ruin. Detta gör man dock genom att gå till väga så som nu skett, och det är denna katastrof jag velat förebygga genom den motion jag till Riksdagen ingifvit.

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

Då jag är rädd att jag redan allt för länge tagit herrarnes tid i anspråk, skall jag endast taga mig friheten att komplettera de uppgifter Utskottet lemnat. Dessa sifferuppgifter torde hafva kunnat stå Utskottet till buds, likaväl som mig, för så vidt Utskottet velat söka dem.

Då Utskottet till exempel talar om den införsel af läder, som från Storbritannien egt rum, har Utskottet stannat vid uppgifterna för år 1877. Jag har dock fått reda på att importen år 1878 utgjorde 2,184,159 skålpund och denna uppgift har jag fått från Generaltullstyrelsens revisionsbyrå, hvilken utväg jag anser kunnat också stå Utskottet till buds. På tal om den inhemska läderfabrikationen stannar Utskottet vid år 1876, ehuru det icke bort vara svårt att få reda på värdet deraf för år 1877. Då detta värde år 1876 uppgick till 7,042,000 kronor, hade detsamma under år 1877 nedgått till 6,183,000 kronor, således med inemot en million. Detta hade dock möjligen stämt illa tillsammans med hvad Utskottet straxt derefter säger, nemligen att frihandels grundsatser, på det sätt dessa blifvit i fråga om läderindustrien inom vårt land tillämpade, varit för denna industris utveckling helsobringande. Hade den sist anförda siffran funnits, hade det varit ganska svårt att draga den konklusion Utskottet gjort. När det sedermera heter: »att genom tullar vilja skydda en industri mot sådan konkurrens, som med anledning häraf kan uppstå, vore att döma densamma att alltid förblifva på en låg och utvecklad ståndpunkt», vill jag visserligen icke i denna punkt föra någon kontrovers med Utskottet, men jag vill dock fråga: hvarför skyddar Frankrike sin läderindustri genom en tull af 54 francs pr 100 kilogram, om Frankrike icke anser denna industri vara för landet af den vigt att den kräver en sådan åtgärd? Då man säger att denna industri i Norge skulle stå på mycket bättre fötter än i Sverige, vet jag icke hvarifrån Utskottet fått en sådan upp-

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

gift. Jag är i besittning både i original och i svensk öfversättning af ett andragande, som från norska läderfabrikanter ingått till regeringen. Det är, efter hvad man derom skrifvit till mig, stäldt till regeringen, för att sedermera derifrån inkomma till Stortinget. Der yttra dessa tillverkare, som äro de mest betydande i Norge, att garfverierna öfver allt i landet dels måst betydligt inskränkas, dels nedlägga tillverkningen, till stor skada för de många menniskor, som vid dem funnit sin dagliga utkomst. Införseln af oberedda hudar, saltade och osaltade, anföres hafva ännu 1875 uppgått till 4,000,000 skålpund, men sedan 1876, efter tullnedsättningen, hafva sjunkit ned till 2,160,000 skålpund.

Der nämnes också slutligen att Flakkefjords-garfverierna, hvilka förr drifvit en så omfattande fabrikation, att dit importerats ända till 1,600,000 skålpund våtsaltade hudar för ett år, under 1878 ej kunnat inköpa *ett enda* skålpund. Vid sådant förhållande vet jag ej på hvad grund Utskottet kunnat tala om den blomstrande ställning, hvori den norska läderfabrikationen skulle befinna sig. Att införsel af läder från Norge till Sverige eger rum vet visserligen äfven jag, men jag är ej i tillfälle uppgifva de olika slags läder, som ingå i denna import. En agent för Norges förnämsta exporthus i läder var dock hos mig för några veckor sedan och medhade en fullständig priskurant på amerikanskt läder, af hvilket han sade sig sälja här i Sverige under sina resor, både i städer och på landsbygden. Priset derpå var 80 à 96 öre pr skålpund.

Jag har, såsom jag nyss meddelade, sökt samla alla de upplysningar, som varit möjliga att åstadkomma för sakens utredning. Man må för öfrigt hysa hvilken öfvertygelse man vill angående det ena eller andra systemets företräde, antingen man vill slå in på skyddstullssystemet eller stå kvar vid frihandelssystemet, så tycker jag att en sådan fråga som den i min motion afhandlade skulle kunna behjertas, utan att man behöfver nödvändigt sammanföra den med det ena eller andra systemet, hvars företräde sins emellan jag för ögonblicket ej vill tillåta mig att bedöma.

Detta är ett alldeles exceptionelt fall. Vi kunna nu säga att den tullnedsättning å läder, som egde rum 1876, var ett statsekonomiskt missgrepp och jag skulle därför önska att Kammaren ville unna denna industri den lilla lyftning, det lilla skydd, som skulle bestå i återgång till den tullsats, hvilken på grund af handelstraktaten med Frankrike blef gällande 1868, och får jag därför för min del anhålla om bifall till reservanternas yrkande i sådant syfte, att tullen å sulläder måtte höjas till 10 öre per skålpund.

Herr Mejenqvist: Jag instämmer helt och hållet med den föregående ärade talaren och frångår mitt yrkande.

Herr Hedlund: I fall någon yttrat sig med gäckeri öfver det betryck, hvori de svenska näringarne befinna sig, så tror jag att den,

som sådant gjort, handlat ganska illa. Man gäckas icke gerna med bekymren. Om de som lida bekymmer komma till statsmakterna med framställning om hjälp, så må detta af statsmakterna välvilligt upptagas, men det är icke alltid sagdt, att de, som äro ombud för svenska folket i gemen, därför anse sig hafva rättighet att göra en undsättning på hela folkets bekostnad, för någon särskild lidande närings skull. Jag betviflar ingalunda att garfverierna under de sista åren varit underkastade samma svårigheter, som alla andra svenska näringar, jordbruket ej undantaget, ty om vi också haft en god skörd, hafva vi haft låga priser. Men jag vågar ifrågasätta huru vida just denna näringsgren har rätt till ett botemedel, som andra lika lidande näringar icke få. Här är nu fråga om garfverierna, men jag känner en yrkesgren, som står mig närmare, nemligen boktryckerierna. I den stad, för hvilken jag är en af dess representeranter, hafva 3, 4 boktryckerier nödgats upphöra. Jag skulle af den anledningen likväl icke våga göra framställning om en allmän undsättning för boktryckerinäringen, allra minst som jag ej sjelf hör till de olycklige, hvilka gått under. Jag skulle ej våga, med begagnande af den sorgliga erfarenheten af deras olycka, försöka att skaffa fördelen åt dem, som stå kvar och kanske i icke oväsentlig grad genom sina krafter bidragit att slå ihjäl de små. Jag föreställer mig att detsamma gäller om många andra näringsgrenar.

Då Bevillnings-Utskottet, af hvilket jag är ledamot, fått mottaga förebråelser för bristande korrekthet i utredningen af detta ämne, så må det tillåtas mig att mot dessa förebråelser ställa något litet berigtigande. Ett bland hufvudmotiven för Utskottet att icke vilja höja tullen på sulläder låg i den omständigheten att Norge endast har en tull af 5,68 öre pr skålpund af denna artikel, under det Sverige för närvarande har 6 öre. Skulle det således inträffa, att Sverige höjde importtullen å detta läder, så blefve deraf en oundgänglig följd, att köpmännen komme att taga in detta läder öfver Norge och att de tullinkomster, som för denna vara nu tillfalla Sverige, till hufvudsaklig del skulle komma Norge till godo. Detta förhållande ansåg en och hvar inom Utskottet vara af särdeles stor betydelse. En annan omständighet låg deruti, att Utskottet betraktade garfveriyrket såsom en naturlig näring — och med en naturlig näring menar jag en sådan, som icke behöfver konstlade medel, för att kunna hålla sig uppe. Man förestälde sig tillika, att, då en del svenska garfware uppgifvit, att ifrågavarande näring skulle gå sin undergång till mötes, derest man vägrade att höja tullsatsen å sulläder, det måtte ligga någon öfverdrift i sådant tal, enär denna närings undergång ju skulle innebära, att alla de tusen- och hundrausentals svenska hudar, som årligen komma till stånd, då komme att utföras till främmande länder — hufvudsakligen till Amerika — för att derifrån åter införas i form af läder. En sådan förutsättning, att de svenska hudarne icke skulle mükta bära en dylik transport fram och åter och genomgå köpmännens händer på bort-

*Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)*

Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)

och återvägen, samt att de svenska garfverierna icke skulle uthärda en dylik täflan, ansåg man inom Utskottet vara allt för mycket ned-sättande för garfverikonsten, för att man ville tro derpå. Skulle emellertid så vara förhållandet, ansåg man, att denna näring i sjelfva verket *måste* gå under, till dess kunnigare idkare af densamma mände uppstå. För öfrigt höll man före, att man borde iakttaga någon försigtighet gent emot detta hot om en närings undergång, emedan sådant hot är ett allt för gammalt tal, särskildt med afseende å garfverierna. När den svenska sulläderstullen år 1868 sänktes från 25 till 15 öre, utkom en broschyr, som slutade med de orden, att de svenska garfverierna genom denna sänkning skulle gå under och, »på det ingen må tro, att detta är blott ett löst hot, sätter jag härunder mitt namn». Detta var undertecknad af en aktningvärd läderfabrikant i den ort jag tillhör. Enligt hvad Utskottets föreliggande betänkande visar, är det emellertid så långt ifrån, att ifrågavarande näring gick under år 1868, att den fastmera så utvecklade sig, att, medan tillverkningen under åren 1856—1860 uppgick i medeltal till ett värde af omkring 3,700,000 kronor, har den år 1876 nära nog fördubblats, i det att den då uppgick till 7 millioners värde. Oaktadt spådomen och försäkningen — äfven med det aktade namnet under — om att näringen skulle gå under, har ju sådant likväl icke gått i fullbordan, och man bör sålunda emottaga dessa mörka förutsägelser med någon försigtighet.

Enahanda dystra förutsägelser förekomma uti den skrift till svenska folkets representanter, hvilken vi alla fått emottaga och som är undertecknad af icke mindre än 320 svenska garfvere. I förbigående sagdt, vågar jag fästa Kommerskollegii uppmärksamhet härpå, enär Kollegium icke har kännedom om mera än 147 svenska garfverier. Men jag vill härvid likväl tillägga, att Kommerskollegii uppgift afser läderfabrikerna; och fastän det väl är någon skilnad emellan garfverier och läderfabriker, vill jag nu lemna garfvarne å sido och öfvergå till läderfabrikanterne, oaktadt alla undertecknarne i nyssnämnda skrift kallat sig garfvere. För öfrigt må jag erkänna, att jag för min del är nog okunnig, att icke fatta skilnaden härvidlag. Emellertid hafva dessa aktningvärda 320 svenska garfvere nu gjort en mörk skildring af hvad som skulle förestå läderindustrien med anledning af den låga sulläderstullen och de hafva talat i namn af en skara utaf tusentals arbetare samt inemot 700 större och mindre fabriker. Hvad nu läderfabrikerna beträffar, så finner jag att enligt Kommerskollegii uppgift de år 1876 utgjorde 667 och år 1877 ett antal af 670; alltså närmare 700 — ty då man talar på detta sätt, kan man gerna lägga till ett trettiotal. Medan sålunda fabrikernas antal från 1876 vuxit med 3, har deremot arbetarnes antal aftagit, i det att de år 1876 utgjorde 1,936, men år 1877 endast 1,918. Det är visserligen sant, att 1,918 är nära intill 2,000, men näppeligen torde det åtminstone efter svenskt språkbruk kunna kallas »tusentals» arbetare, såvida man nemligen icke vill be-

gagna ett poetiskt talesätt, som kallas pleonasm. En person, som har stor kännedom om förhållandena härutinnan, har upplyst mig om, att efter hans förmenande 10 eller, måhända, allra högst 20 procent af dessa arbetare verkligen sysselsätta sig med sullädersberedning. De öfriga äro sådana, som uteslutande sysselsätta sig med att bereda skinn af läder och svenska hudar och detta med den framgång, att mer än en af dem, sedan han lemnat den ofördelaktiga sullädertillverkningen för den bättre svenska lädertillverkningen, kunnat öfverföra sina varor med god täflan till främmande orter. Man kan således, efter hvad jag tror, icke säga, att dessa 320 hafva rättighet att tala på hela den svenska lädertillverkningens vägnar. Skulle de emellertid hafva det, och skulle det verkligen finnas 700 läderfabriker i Sverige, skulle den föreslagna förhöjningen af 4 öre för 3 millioner skålpund, hvartill, enligt den siste talarens yttrande, lädertillverkningen år 1878 uppgått, utgöra en summa af 120,000 kronor, och således för hvarje fabrik uppkomma en vinst af icke fullt 200 kronor. Nu hemställer jag, om tvåhundra kronors vinst för dessa fabriker, der, såsom redan blifvit nämndt, ganska betydliga kapital blifvit nedlagda, förutsatt att denna vinst uppstode, verkligen skulle bestämma öfver fabrikernas väl eller ve. Hade talaren sagt 20 öre, skulle jag hafva förstått honom, ty då hade svenska folket fått betala en dugtig skatt för sina skosulor, men att de 4 örena skulle verka så undergörande, som han påstått, det har jag svårt för att tro.

Jag ber få nämna, att jag icke talar gäckande om dem, som lefva i små vilkor, men väl med ironi om dem, som föra öfverdrift i sitt tal. Man står här nu åter igen inför detta upprigtiga delta-gande för svenska folket i fråga om varor, det, då frågan gäller vissa näringsgrenar, ständigt återkommande talet: vi hafva goda svenska varor, hvarför skall man då tillåta främlingar att komma hit med sina dåliga? I förbigående vill jag med tacksamhet för detta förmynderskap nämna, att den, som betalar ut sina penningar för en vara, har rätt att, äfven om han så vill, köpa en dålig vara; han behöfver verkligen icke det skydd för sin konsumtion, som i det fallet åt honom förbehålles; men då man här talar om de underhaltiga och derför prisbilliga fabrikater, som skulle kunna täfla med de svenska, vågar jag deri finna en besynnerlig sats. Jag kan nemligen föreställa mig, att de svenska fabrikerne icke hafva svårt för att täfla med utländska billiga och goda varor; men att de icke skulle kunna täfla med billiga och dåliga varor, det har jag svårt för att fatta. Förutsättningen skulle då nemligen vara den, att vi alla konsumenter verkligen skulle vara så enfaldiga, att vi för några ören billigare pris på skosulor skulle vilja köpa dåliga stöflar, när för öfrigt skomakarne och det öfriga lädret lägga en mångdubbelt större afgift derpå. Att vi, då stöflar kosta mellan 10 och 20 kronor, skulle vilja spara på 35 öre för att för denna prisskilnad få en dålig vara, så dumma tror jag oss icke vara. Med allt erkännande af läderfabrikationens betryck, men med hopp, att denna liksom hvarje annan

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

*Om förhöjd
tull å läder.*

(Forts.)

i betryck stadd fabrikation — boktryckerierna, hvilka jag vill rekommendera, icke undantagna — skall gå bättre tider till mötes, i den mån vår konsumtionskraft ökas, tror jag således icke vi böra gå något steg i orätt riktning. Jag studsar icke för beloppet, men väl för ett steg i orätt riktning.

Jag ber emellertid att få ifrån lädret, äfven dervid följande den siste talarens exempel, öfvergå till själfva frågan i sin allmänhet, och detta så mycket hellre som jag på förmiddagen fick lemna ett par yttranden obesvarade af det skäl, att jag icke ville begära ordet två gånger i samma debatt. Det var i fråga om dessa bekymmer för Amerika, hvarom jag haft tillfälle att taga någon kännedom. Den ärade talaren på venersborgsbänken, med hvilken jag tyvärr icke ofta har tillfälle att sympatisera i åsichter, ehuru jag respekterar hans verksamhet för den svenska industrien, omtalade, hurusom Amerika genom ett starkt protektionistiskt system, genom, såsom den siste talaren sade, den kinesiska mur, hvarmed det omgärdadt sig, fått en så blomstrande industri, att det kunnat öfversvämma hela världen med sina produkter. Litet senare yttrade han, att han hörde till frihandlarne, och att af den fria handeln uppstår den produktion, som med sina alster öfversvämmar världen. Å ena sidan skulle det sålunda vara det protektionistiska systemet som åstadkommer detta, å andra sidan frihandelssystemet. Jag förstår icke en sådan motsägelse; men faktiskt är emellertid, att Amerika under det förra systemet uppnått en god ekonomisk blomstring.

I slutet af förra året ingick en förening i Newyork med en framställning till regeringen, eller åtminstone förbereddes en sådan, jag vet icke säkert, om den äfven blifvit ingifven. I denna framställning visades med klara och otvetydiga siffror, att det svåra finansiella och ekonomiska trångmål, hvaraf Amerika sedan 2 eller 3 år tillbaka lider, och som hämmat emigrationen till Amerika och gjort hela skaror af arbetare arbetslöse, hvilka åstadkommit bekymmer icke blott i städerna, utan äfven på landsbygden, vållats af prohibitivsystemet. Men just till följd deraf har det inträffat, att Amerika kunnat till vrakpris inkasta en mängd artiklar på den europeiska marknaden. En hvar inser likväl, att ett sådant tillstånd är onaturligt och att icke ens ett land sådant som Amerika med dess stora resurser kan hålla ut med hvad vi kalla en realisation, eller att till pris, understigande tillverkningsvärdet, kasta bort sina produkter. Det är just detta tillfälliga trångmål och hämmande af industrien, framkalladt af prohibitivsystemet, som vållat Amerikas stora svårigheter.

Samme talare anförde, då han kastade sin blick öfver hela världen, hurusom Ryssland vunnit så goda fördelar af sitt prohibitivsystem, att det kunnat bära det sista kriget utan — hans ord föllo förbi mig, men jag tyckte att de inneburo: utan för stora svårigheter. Jag tror, att Ryssland skulle skatta sig lyckligt, om den ärade talaren ville under denna förutsättning öfvertaga dess finanser.

*Om förhöjd
tull å läder.*

(Forts.)

Emellertid är det sant, att det finnes länder med prohibitiva tullsatser och att man står inför frågan om reciprocitet. Hvad innebär reciprocitet för Sverige? Denne talare stälde nästan en interpellation till frihandlarna: hvad vill ni göra inför dessa länder med skyddstullar eller reciprociteten? Jag för min del, om jag kan kallas frihandlare, svarar: jag vill gent mot reciprociteten uppmana Regeringen att avsluta handelstraktater. Det är det enda, som kan gifva det bästa skyddet, om främmande länder vilja förskansa sig mot våra viktiga artiklar, trävaror, jern, spanmål och, hvad Norge vidkommer, fisk. Om de vidare vilja göra inskränkningar i vår sjöfart, så vill jag på det varmaste lägga Regeringen om hjertat, att hafva ett vaksamt öga för landets bästa, så att vi icke bortkasta dessa våra viktiga artiklar för några öres tull å bijouterivaror, läder o. s. v. Man synes vilja tänka sig reciprociteten så som skulle vi få alla fördelar på vår sida, utan att gifva något igen. Det är ett stort misstag. Jag tror för min del, att, om vi skulle hotas af ett reciprocitetssystem ifrån Frankrike, det vore värdt de största uppoffringar från vår sida i fråga om tullsatser för att behålla de fördelar, som vi vunnit i afseende å sjöfarten och de varor, som jag nyss nämnde. Våra utförselsvaror äro af kolossal värde, under det att de artiklar, som vi taga in, utgöra en obetydlighet. Om också förhållandet vore annorlunda — och nu får jag här uttala någonting, som helt visst skall stöta mången för hufvudet, men jag skall icke skygga tillbaka för att uttala det, och den ärade representanten från Sundsvall har redan antydt detta — om vi skulle antaga, att England, Frankrike och Amerika vore så oförståndiga, att de ville hindra sitt folk att tillgodogöra sig svenska trävaror, svenskt jern, hafre och norsk fisk, hvarmed skulle vi löna dem? Jo, vi skulle fördyra de artiklar, som vi sjelfva från dessa länder behöfva. Icke nog med att vi skulle göra en kolossal förlust derigenom, att vi icke fingo exportera en mängd af våra viktiga varor, utan vi skulle äfven för det lilla, som vi kunna få i utbyte, ytterligare betala mera än hvad vi eljest skulle kunna behöfva. Posito att Frankrike, England, Amerika skulle vara nog frikostiga att skicka hit för intet en hop artiklar. Nej, skulle vi säga, dem kunna vi icke taga emot, de äro en olycka för oss och de ruinera oss. Konseqvensen är naturligtvis, att vi icke skola taga emot dem billiga. Jag medger, att detta är ett mycket ömtåligt ämne, ty vi stå ännu på den besynnerliga ståndpunkt, att vi betrakta såsom en olycka att köpa från andra länder, i stället för att vi skulle betrakta det såsom en lycka. Som sagdt, det enda sättet att förebygga vådorna af den reciprocitet, hvarom talats, ligger i handelstraktater.

Återvändande till lädertullen och bedjande om ursäkt för det jag vågat gå utanför den, vill jag blott gent emot den siste ärade talaren erinra, att Utskottets skildring af lädertillverkningens tillväxt är korrekt, ehuru väl Utskottet, då beslutet fattades och betänkandet afgafs, icke hade tillgång till Kommerskollegii sista berät-

Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)

telse. Då denna emellertid endast visar en nedgång i tillverkningsvärdet af 800,000 kronor, torde det icke så betydligt inverka på saken, att de slutsatser, som talaren deraf ville draga, kunna ega någon betydelse.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Fredenberg: Från den valkrets, jag har den äran att i Riksdagen representera, hafva den tryckta läderindustriens samtliga idkare hos mig anhållit att, så vida jag delade deras åsikter och bekymmer, jag skulle instämma i Herr Dahls väl motiverade och sakrika motion om beredande af större skydd för den inhemska läderindustrien; och detta kan jag så mycket hellre göra som jag hyser den öfvertygelsen att det amerikanska hemlockslädet, hvars beredningssätt och beskaffenhet nära nog närmar sig gränsen af förfalskning, tvifvelsutän kommer att undantränga vårt eget goda och ärliga läderfabrikat, så vida icke statsmakterna vidtagna lämpliga åtgärder till hämmandet af den allt mer och mer öfverhandtagande införseln af utländskt läder. Det är icke emot den goda utländska varan våra läderfabrikanter begära skydd, ty med den både kunna och vilja de nog uthärda konkurrens, utan det är emot det underhaltiga amerikanska hemlockslädet, som genom sin prisbillighet hotar att ruinera läderindustrien i alla länder, som icke genom förhöjda tullsatser veta att skydda sig mot detsamma. Den hejdlösa konkurrens, som nu på senare tider inom industriens alla grenar utbredd sig, har visserligen det goda med sig, att den nedtrycker prisen på en mängd förnödenhetsartiklar för den konsumerande allmänheten, men den medför äfven den icke mindre beaktansvärda olägenheten af ett ofta dåligt och mindre redbart fabrikat. Då just den fattigare befolkningen till följd af sina små inkomster lättast lockas af prisbilligheten att köpa den sämre varan, blir den naturliga följden häraf, att just de fattigares lefnadsomkostnader många gånger i sjelfva verket fördyras och att deras ställning derigenom försämras. Enligt den sakrika utredning rättskemisten Verner Cronqvist med vetenskapens och de praktiska försökens tillhjälp lemnat oss om läderfabrikationen och den besparing som skulle vinnas genom användandet af inhemskt sulläder, visar det sig att importen af amerikanskt hemlocksläder ådrager konsumenterna en förlust af öfver 900,000 kronor årligen, en förlust säger jag, som troligen den fattigare befolkningen till största delen får vidkännas. Bevillnings-Utskottet säger »att den norska läderindustrien, oaktadt införseltullen å sulläder i Norge endast utgör 5,68 öre per skålpund, ganska väl kunnat, till och med på främmande marknad, konkurrera med det amerikanska sullädet», och såsom bevis derpå anför Utskottet, att exporten af sulläder till Sverige årligen ökas. Att så är förhållandet, vill jag visst icke bestrida, men märkvärdigt är det emellertid att enligt från Norge meddelade uppgifter läderindustrien derstädes fullt ut lider lika många svårigheter som någonsin den sven-

ska. Om så verkligen är förhållandet, ligger den slutsatsen nära till hands att den stora exporten af läder till Sverige från Norge hufvudsakligast består af amerikanskt hemlocksläder, som lika lätt kan importeras öfver Kristiania som öfver Stockholm och Göteborg, ty hvad som är fullkomligt säkert är att norska agenter resa omkring i Sverige och bjuda ut hemlocksläder till ännu billigare pris till och med än det, hvartill våra egna importörer kunna sälja det.

Bevillnings-Utskottet säger vidare att det erhållit » trovärdiga uppgifter derom att det amerikanska hemlockslädet icke blott i visst hänseende eger bestämdt företräde framför det svenska sullädet utan ock att de bättre sorterna af hemlockslädet i allmänhet äro det svenska öfverlägset». Då likväl i sjelfva Amerika staten förbjuder användandet af hemlocksläder för arméns behof samt vetenskapsmän och den praktiska erfarenheten, här representerad af Stockholms skickligaste skomakare, intygat raka motsatsen mot hvad Utskottet försport angående hemlockslädrets beskaffenhet, vågar jag för min del åtminstone betvifla tillförlitligheten af dessa trovärdiga uppgifter.

Jag är för ingen del någon vän af protektionistiska tullsatser, men då såväl Utskottet som motionären säger, att läderindustrien utgör en af våra naturligaste och i viss grad nödvändigaste näringar, bör man väl äfven se till att produktionsvilkoren icke ställas så ofördelaktiga för läderfabrikanterne, att all konkurrens med utlandet derigenom omöjliggöres.

Då jag nu anhåller att få instämman i motionärens sakrika anförande, skulle jag helst hafva önskat framgång åt det yrkande han i sin motion framställt, men då det åtminstone icke för närvarande har någon utsigt att vinna framgång, kan jag förena mig med representanten från Halmstad, som yrkade att tullen å läder skulle höjas med 4 öre per skålpund.

Herr Helander: Redan på sidan 2 i betänkandet förklarar Utskottet det vara obehöfligt att anställa någon utredning om skyddssystemets eller frihandels företräden, och rög finner man också att för Utskottet sjelf dylik utredning vore aldeles obehöflig, enär Utskottet längesedan synes hafva stadgat sin mening; derom vittnar fullkomligt nu ifrågavarande betänkande allt ifrån dess början och intill slutet. Jag vill likvisst ingalunda klandra Utskottet för dess frihandelsvänliga åsigter, desto mindre, som jag, såsom boende i stad, nog emellanåt sjelf får höra frihandeln äfven af andra lofprisas, för att nu icke tala om det nöje eller den lisa, som blotta genomläsandet af Utskottets utlåtande under bekymmerfulla dagar beredt en Kammarrens ledamot, enligt hvad han sjelf på förmiddagen i dag upplyste. Jag har ganska ringa sysselsatt mig med tullfrågor, men har, det oaktadt, understundom funnit att de framlagda bevisen för riktigheten af de satser ifranne för de olika tullsystemen andraga, nog äro i behof af närmare granskning; der-

Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

ifrån Utskottets bevis icke synas mig göra undantag. Motionären Herr Dahl har emellertid redan företagit en dylik granskning, hvarföre jag inskränker mig till det af honom, så vidt jag märkte, icke vidrörda besynnerliga förhållandet att, emot hans med vetenskapsmans intyg styrkta uppgift om amerikanska s. k. hemlockslädrets underhaltiga beskaffenhet, Utskottet sätter en obestyrkt i Utskottet lemnad uppgift af motsatt innehåll. Får detta gälla såsom bevis, så kan ock Utskottet omkullkasta hvilken sanning som helst. Då jag började genomläsa Herr Dahls motion, fann jag ämnet temligen torrt, men ändrade snart min mening, då jag läst vidare, och måste slutligen erkänna, att sjelfva saken var förtjent af den allra största uppmärksamhet. Endast emot beloppet af tullförhöjningen hade jag något att erinra, emedan det syntes mig vara ett nog stort språng från 6 till 25 öre. Nu har, på grund af franska traktatens bestämmelser, såväl nämnde motionär, som flere, nöjt sig med en förhöjning intill 10 öre. Jag tror icke, att denna förhöjning gör tillfyllest och kan icke heller förstå att den franska traktaten bör lägga hinder i vägen att inslä på en medelväg, så att beloppet kunde sättas högre än 10, men lägre än 25, emedan, om tillämpning icke sker förrän vid nästa års ingång, franska traktaten då upphört att vara gällande. När man likväl, såsom nämnt är, nu nöjer sig med det lägre beloppet, skall jag icke påyrka något annat, i hopp att framdeles någon vidare förhöjning ifrågakommer.

Med hvad jag här yttrat vill jag ingalunda hafva uttalat något omdöme om, huruvida det ena tullsystemet kan hafva företräde framför det andra; jag vill blott för min del hafva bidragit till att rätt och billighet, så vidt jag det förstår, må varda gällande.

Herr Herslow: Det ärende, som för närvarande är lagdt under Kammarens behandling, torde tillhöra dem, med hvilka Kamraren blifvit allrämest förtrogen. Framställt vid riksdagens början, och vi erkänna alla att det blifvit talangfullt framställt, har detta ärende under de senare dagarne hos litet hvar af oss kommit i ytterligare åtanke genom bref från en och annan af våra kommittenter och sedermera hafva vi ungefär hvarannan vecka erhållit helsningar skiftevis från garfvare och skiftevis från skomakare, så att jag skulle föreställa mig att vi alla hafva denna sak i liflig hägkomst. Äfven jag har erhållit bref från några af mina kommittenter, som i denna sak varit intresserade. När man får uppmaningar från sina kommittenter att tillgodose deras intressen, och när dessa kommittenter dessutom äro redbare och bra karlar, som desse äro, så är det klart, att man anser sig skyldig att ställa sig denna uppmaning till efterrättelse. Detta gjorde jag också naturligtvis. Jag var genast beredd att på allt möjligt sätt lägga hinder i vägen för de der otreflige amerikanarne, som af oss alldeles oberrättigadt taga sig en importpremie af 130,000 kronor om året och detta på bekostnad af våra egne fabrikanter. När sedermera denna

Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)

önskan tog tankens form, började jag fundera på huru detta borde ske. Hvad är det då dessa amerikanare vilja? Jo, säger man, de vilja rent af öfversvämma oss med ett läder, som är alldeles förskräckligt billigt. Och hvad vilja deremot våra svenska garfware? Jo, de vilja visserligen icke öfversvämma oss med läder, men de vilja ge oss det, som är litet mindre billigt; och därför vilja de, att vi skola stänga dessa amerikanare ute, och deremot stänga oss sjelfva inne med dessa våra egna garfware. Detta, mena de, skulle blifva så ofantligt bra för vår egen lädertillverkning. Men jag började dock misstänka, att det här egentligen gälde vårt eget skinn, och nog bör det kunna ifrågasättas, huruvida det kan vara så alldeles rätt att utestänga det amerikanska lädret, när det endast kan ske på bekostnad af vårt eget skinn. Det låter sig nemligen icke göra — huru än systemet af skyddstullar tillämpas — att ur utländningens fickor taga de afgifter, hvarmed skyddstullsystemets vänner anse den inhemska industrien böra uppmuntras; ty om så vore, då skulle helt säkert, särskildt under nuvarande internationella förhållanden, vi alla ögonblickligen blifva protektionister. Men då jag betänkte, att hvartenda öre af denna nu så ifrigt önskade skyddsafgift, måste tagas ur våra egna fickor, då började saken för mig te sig något annorlunda. Visserligen hade jag bland kommittenter tre som gjorde läder och påkallade skydd, men der funnos tre och trettio tusen, som *sleto* läder, och jag kunde icke underlåta att besinna, att det äfven var min skyldighet att bevaka dessa senares intressen. Och när jag sedan såg efter i taxeringslängden för år 1878, så fann jag, att af dessa tre, som gjorde läder, var en taxerad för en årsinkomst, som borde göra honom till en burgen man, och de båda andra för inkomster, som i allmänhet anses representera rikedom, och denna så stor, att af de tre och trettio tusen icke ens en tiondels procent egde något dermed jemförligt. Då föreföll det mig sannerligen allt annat än berättigadt att beskatta dessa många, som hade små inkomster, till förmån för dessa få, som hade stora inkomster. Då började jag verkligen se mina skyldigheter mot mina kommittenter med andra ögon, än de tre tillverkarne af läder.

Man har sagt, att dessa näringsidkare för närvarande befinna sig i en ställning, som kan sägas vara mycket tryckt. Jag ber då att i detta afseende få återöppna några af Utskottet framlagda sifferuppgifter, hvilka jag för min del anser mig ega både pligt och rätt att tillerkänna lika stort vitsord, som någonsin en enskild motionärs. Och hvad säga oss då dessa siffror? Jo, de säga oss, att under det den inhemska lädertillverkningen under åren 1856—1860 i medeltal uppgick till ett värde af 3,777,205 kronor, så uppgick samma tillverkning år 1876 till värde af något mera än 7 millioner kronor, och efter Kommersekollegii senaste berättelse, som för Utskottet icke var tillgänglig vid denna frågas behandling, kan jag tillägga, att värdet af den svenska lädertillverkningen år 1877 uppgick till

Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)

6,183,000 kronor. Sålunda se vi, att till och med år 1877, som var ett jemförelsevis dåligt år, och då ju näringen påstods lida af detta så svåra tryck, derföre att den icke hade högre tullskydd än 6 öre på skålpundet, uppgick dock värdet af den svenska läderfabrikationen till mera än dubbelt, mot hvad den kunde åstadkomma år 1856 med ett tullskydd af 25 à 37½ öre per skålpund. Detta visar väl obestriddigen, att näringen, äfven under detta svåra tryck, hvaröfver yrkesmännen nu så bittert klaga, gått framåt och visat större lifskraft än under den tid, då denna näring var föremål för vännernas af skyddstullsystemet varmaste omsorger. Emellertid är det sant, jag erkänner det, att, såsom motionären framhållit, för år 1877 visat sig en minskning i tillverkningsvärdet för läderfabrikationen. Men denna minskning, från 7,042,073 kronor till 6,183,000 kronor, är dock icke större, än att dermed fullt jemförliga siffror kunna uppvisas från en mängd andra näringar. Så har tillverkningsvärdet sjunkit för klädesfabrikerna från 12,213,008 kronor till 11,862,442 kronor, för bomullsgarnsspinnerierna från 14,393,884 kronor till 13,413,467 kronor, för gjuterierna och mekaniska verkstäder från 29,459,845 kronor till 25,637,782 kronor o. s. v. Det synes sålunda, att för närvarande ett allmänt tryck hvilat öfver samtliga våra viktigaste näringar, att de nu arbeta under en dålig konjunktur, och då lär man väl knappast få begära, att läderfabrikationen ensam skulle vara fritagen från inverkan af denna dåliga konjunktur. Dessutom har denna näring undergått en förändring, som vi här alldeles icke få lemna ur räkningen. Från att förut hafva utöfvats såsom handtverk, har den numera utvecklats till fabriksnäring. Den sköttes förut af personer, som visserligen icke egde så stora kapital, men som egnade hela sin tid åt sin rörelse och förstodo den i grund. Kom så denna gründerperiod, då denna näring, likasom så många andra, från den enskilde öfvergick i aktiebolagens händer. De uti rörelsen nedlagda kapital skulle mångdubblas. Rörelsen skulle skötas af en disponent, icke af egaren själf; den skulle skötas af en person, som kanske icke egde samma erfarenhet, samma fackinsigter, samma duglighet och säkert icke samma intresse för affärens gång, som den, hvilken skötte den såsom sin egen. Resultatet blef också detsamma, som af så många andra företag, tillkomna på samma väg och för att ersätta den enskilda verksamheten. Utdelningen blef sämre, vinsten blef sämre, tillverkningen eller åtminstone behållningen deraf snarare af- än tilltog. Jag medgifver gerna, att härvid tillkommit ännu en faktor, som icke bör förbises. Den i Amerika gjorda uppfinningen af en billigare och snabbare läderberedning är utan tvifvel egnad att åstadkomma en ganska svår, ja, i längden outhärdlig konkurrens med den gamla metoden. Den, som kan omsätta sitt kapital en gång på sex veckor eller sju à åtta gånger om året, har naturligtvis en vida bättre ställning än den, hvilken icke är i tillfälle att omsätta sitt kapital mera än en gång hvarvt halftannat år. Det kan icke förnekas, att en sådan uppfin-

ning, som den nyssnämnda, närhelst den göres, måste försätta dem, som begagna sig af den gamla tillverkningsmetoden, i en ytterst ogynsam ställning, men jag instämmer dock fullkomligt med Utskottet deri, att hvarje industri vid någon tidpunkt varit eller måste blifva utsatt för svårigheter af dylik beskaffenhet. Hvarje förbättring eller förenkling uti arbetsmetoden och allt, som kan verka derhän att billigare och bättre varor åstadkommas, medför alltid olägenheter för de industriidkare, som icke kunna göra sig dessa upptäckter till godo. Men icke är det skäl för oss andra att afsäga oss de fördelar med afseende å besparade arbetskrafter och billigare pris, som genom de nya uppfinningarne beredas den stora allmänheten, blott för att skydda den gamla arbetsmetoden och hålla den hemmastadd hos oss. Om vi antaga t. ex. att en ny slags spinnstol blifvit uppfunnen, genom hvilken bomullsgarn kunde fortare och billigare än förut tillverkas, vore det då väl skäl att höja tullen på bomullsgarnet för att de gamla spinnstolarne icke måtte blifva odugliga och deras egare göra några förluster. Om man gör ett besök i någon af våra äldre pappersfabriker, finner man, att under de nya maskinerna stå gamla maskiner, som numera icke användas, men som på sin tid voro ytterst dyrbara, uppgående i värde till 50,000, kanske 100,000 kronor. Man har icke bortfört dem, emedan kostnaderna för deras flyttning skulle blifva alltför stora. Nu ser man emellertid huruledes papperet i de nya maskinerna i långa banor föres ut på nät öfver de gamla maskinerna; man har der det närvarande och det förflutna, hvilket fått lemna rum för det förra. Hade det då varit välbetänkt och för landet fördelaktigt att genom förhöjning af papperstullen söka skydda dessa gamla maskiner och tvinga folket att köpa af deras tillverkning för det pris, som den kunde medgifva, under det att man genom de nya maskinerna kunde få papper för billigare pris? Är det icke snarare tillbörligt att, då nya upptäckter göras inom industriens område, industriidkarne på alla håll söka göra sig till godo dessa upptäckter och sålunda följa med sin tid?

Härmed hafva vi nu öfvergått från betraktandet af garfvarnes ställning till betraktande af icke garfvarnes ställning. I vårt land finnes 680 stycken garfverier; det finnes således öfverhufvud taget en garfvarare på hvarje 6,000-tal personer. Är det då riktigt af Riksdagen att på bekostnad af dessa 6,000 personers intresse, tillgodose denne ende? Och, för öfrigt, hvilken erfarenhet hafva vi hvar i sin stad om den ställning, hvaruti det slag af industriidkare, hvarom här är fråga, i regeln befinner sig? Tillhöra icke dessa garfvarare i allmänhet den förmögnare delen af befolkningen? Och om så är förhållandet, är det då skäl att låta dessa 6,000, deraf de flesta äro mindre bemedlade, skatta till denne ende, hvars förmögenhetsvilkor i allmänhet äro goda? Man invänder, att det här gäller icke så mycket garfvarne sjelfva, som den stora mängd arbetare, hvilka äro i deras tjänst och hvilkas existens är satt på spel. För min del

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

Om förhöjd
tull å läder.

(Forts.)

hyser jag dock ingen farhåga att hvarken garfveriarbetarne eller garfveriindustrien skola gå under. Dessutom bör det icke förglömmas att dessa arbetares antal icke är större än 1,918, under det att öfriga arbetare i vårt land kunna räknas i tusental, Är det då skäl att på dessa senare, hvilka redan förut hafva svårt nog att draga sig fram, lägga en ytterligare börda, för att göra ställningen för garfveriarbetarne angenämare?

Men, säger man — och motionären herr Dahl framhåller detta såsom ett hufvudskäl för tullförhöjningen — det amerikanska lädret är dåligt och vi böra skydda oss mot det dåliga lädret. Jag ber då att få erinra, att jag hört fullt trovärdiga personer förklara att de bättre sorterna af det läder, vi importera från Amerika, tillhöra de bästa lädersorter i världen, Visserligen har jag äfven hört, att de sämre sorterna af det amerikanska lädret äro dåliga; men man har å andra sidan sagt mig, att lädret från vissa garfverier i Sverige, särskildt från de mindre garfverierna i våra småstäder, är fullt ut lika dåligt som de sämre sorterna af hemlockslädet. Motionären medgifver, att beredningen af hemlockslädet är billigare, än beredningen af det svenska lädret; men han påstår att slitningen på det förra slaget är större än slitningen på det senare. Den saken är dock mycket svår att afgöra; åtminstone spelar icke herr Dahls beräkning om det amerikanska lädrets större nötning än det svenska lädrets under släpning utefter »omkretsen af en slipsten» för mig någon synnerligt stor rol; andra och bättre bevis tarfvas, innan det påståendet kan anses vara bevisadt. Den saken lemnar jag således för min del nu helt och hållet å sido. Det finnes för öfrigt ej heller någon anledning att taga den med i räkningen, äfven om den vore konstaterad; ty den angår icke staten; lagstiftningens uppgift är ej att på något sätt tvinga folk att köpa eller icke köpa en vara därför att denna är så eller så beskaffad. Att på dylikt medeltidvis taga befattning med den enskildes hushållning tjenar ej heller till något; och bästa beviset härföre är de många kostsamma, men alltid misslyckade försök staten i forna tider i detta hänseende anställt.

Men det finnes ett annat argument mot den ifrågavarande tullförhöjningen, hvilket redan af en annan talare blifvit framhållet, hvilket jag för min del anser vara, åtminstone för tillfället i praktiskt hänseende ett bland de aldru vigtigaste; vinsten af tullförhöjningen skulle icke i ringaste mån komma hvarken de svenska garfverierna eller den svenska staten till godo. Resultatet kan icke blifva det förra, eller att hemlockslädet utestänges från vår marknad; ty dertill är den ifrågasatta förhöjningen alltför ringa. Herr Dahl sjelf, som är så väl hemmastadd i garfverinäringen, har beräknat uvarande priset å hemlockslädet till 90 öre pr skålp. och å det svenska lädret till 1 kr. 25 pr skålp. Men är skillnaden i pris pr skålp. mellan begge lädersorterna så stor som 35 öre, så kan man omöjligen genom en tullstegring af endast 4 öre pr skålp. hindra hemlockslädet att intränga i landet; utan resultatet blir att

hemlockslädet, hädanefter som hittills, här försäljes, men försäljes till dyrare pris än hittills. Om nu denna prisskilnad åtminstone tillfölle svenska staten, så vore ingen skada skedd; men det kommer den icke att göra, utan den kommer att tillfalla Norge. Höjes tullen i Sverige till 10 öre per skålpund, är det nemligen ingalunda sannolikt, att samma förhöjning vidtages i Norge; tvärtom norrmännen skola, i sitt eget välförstådda intresse, säkerligen fortfarande importera det amerikanska lädet för den nuvarande tullen 5,68 öre pr skålpund och med de allt mer och mer lättade kommunikationerna med Sverige utan nämnvärd kostnad transporterera det öfver till oss. Vinsten på tullförhöjningen blir således norrmännens. Ty har det förut varit svårt för dem att i större skala transporterera varor till Sverige, så måste det väl hädanefter blifva ganska lätt, då mellanriksbanan och banan genom Dalsland till Norge ju snart blifva färdiga. Vi få då tvenne nya kommunikationsleder med Norge, den ena via Fredrikshall, den andra via Trondhem, och det lönar sig då ganska väl för norrmännen att för skillnaden emellan den norska och den svenska lädertullen, 4,3 öre pr skålpund, bekosta det amerikanska lädrets transport till Sverige. Sveriges garfverier få följaktligen ej något skydd af förhöjningen och svenska staten ej heller någon tillökning i tullinkomster.

Jag vill dessutom erinra Kammaren om det beslut vi i dag på förmiddagen fattat angående första punkten. Äran af detta beslut tillkommer visserligen icke mig i allra ringaste mån, ty jag var icke med om detsamma; men jag var dock närvarande då det fattades och deltog i omröstningen och anser mig derföre äfven berättigad att nu påminna om betydelsen af densamma, hvad angår nu ifrågasatt punkt. Då Kammaren i förmiddags beslöt att aflåta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, med anhållan om en närmare utredning om behofvet af en ny tulltaxa, så kan jag icke föreställa mig, att Kammaren nu gerna kan utan all annan utredning än den, som för närvarande föreligger, besluta den här ifrågasatta speciella tullförhöjningen. Hvarje tullförhöjning står nemligen alldeles klart i förbindelse med en mängd andra saker, hvilka dessförinnan måste fullständigt utredas, hvarje tullsats i förbindelse med andra tullsatser, hvilkas sammanhang med och inflytande på hvarandra först måste klargöras. I våra större städer, och särskildt i Malmö, införes till exempel nu en betydlig mängd utländska skodon. Höjer man nu tullen på lädet, utan att på samma gång höja tullen på de främmande skodonen, så ställer man derigenom våra skomakare i ett högst bekymmersamt läge, eftersom de då måste köpa sitt läder dyrare än förr men likväl fortfarande konkurrera med de billiga utländska skodonen. Skola de särskilda tullsatserna ej strida mot hvarandra, utan någorlunda harmoniera, måste således ändringarne i dem göras något så när sammanhängande och icke den ena helt och hållet oberoende af den andra.

Jag har nu kanske alltför länge tagit Kammarens uppmärk-

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)

samhet i anspråk. Jag vill derföre blott tillägga, att jag anser denna fråga verkligen vara af stor principiell vikt; det gäller här mycket mera än de fyra örena, det gäller början af en återgång till ett protektionistiskt tullsystem från det under de sista 20 åren följda systemet. Att så är, framgår äfven af de stora ansträngningarne från alla håll för motionens genomdrivande. Jag åtminstone har under min treåriga riksdagsmannabana icke sett någon med denna jemförlig fråga, som så ihärdigt, med en så beundrandsvärd, ja rent af amerikansk energi skötts, preparerats, agiterats och rönt påtryckningar från alla möjliga håll; dess behandling påminner nemligen med ett ord i någon mån om den behandling, som hos oss gemenskapen plägar komma endast jernvägsfrågor till del. Bifaller Riksdagen det skydd, som nu yrkats för garfverierna, så uppmuntrar man derigenom alla andra skyddsökande näringar till framställningar i samma riktning. Eller tror man icke att, likasom denna gång läderfabrikanterne vändt sig med adresser och attester till Riksdagen, en annan gång skraddarne och skomakarne t. ex. skola komma med sina adresser och attester, och så undan för undan den ena näringen efter den andra? Alla skola de på sin fana bära devisen: »*skydd mot utlandet!*» Men devisen är falsk — frasen kan aldrig öfversättas med annat än: »*skatt på inlandet, skatt på de många till förmån för de få!*»

Jag hemställer om bifall till Bevillnings-Utskottets förslag.

Herr Abr. Rundbäck: Jag vill icke länge upptaga Herrarnes tid, och lofvar derföre att fatta mig kort.

Tvärtemot hvad den näst föregående talaren förklarar, anser jag denna fråga alldeles icke vara af så stor vikt, att man med anledning af densamma behöfver hålla långa föreläsningar öfver stora system; ty här gäller det ju blott att höja tullen med några öre på ett visst fabrikat, hvilket väl icke kan anses vådligare än då man i föregående punkt sänkte densamma dubbelt så mycket på ett annat fabrikat, utan att detta gaf anledning till något skarpare meningsutbyte. Och man må nu vara vän af frihandeln eller af protektionismen, i hvilket fall som helst så lär man väl ändock icke kunna påstå, att någotdera af dessa system låter fullt konsekvent tillämpa sig i praktiken i alla möjliga fall; ty der kunna ju förekomma sådana förhållanden, som ovilkorligen påkalla en modifikation i grundsatser, hvilka man för öfrigt erkänner vara riktiga.

Hvad nu föreliggande fråga beträffar, är jag benägen antaga, att just här är ett sådant undantagsfall, då det kan vara skäl att taga i noga öfvervägande, huruvida man icke bör göra något till förmån för en industri, som under trycket af synnerligen ogynnsamma förhållanden hotas med undergång. Nu är här visserligen sagdt, att det icke är bevisadt, att denna industri löper sådan fara. Jag medgifver, att detta icke är bevisadt eller kan i närvarande stund vara bevisadt, men så väl af hvad motionären anfört i sin motive-

ring som af åtskilliga yrkesidkares yttranden och klagomål har dock framgått så mycket, att man kan vara frestad tro, att verklig nöd är å färde; och jag, för min del, vill icke taga på mitt ansvar att undanskjuta hvarje åtgärd till dess erfarenheten vittnat hvem som har rätt, ty det vittnesbördet kan möjligen blifva sådant, att hundratals fabriker dessförinnan måste läggas ned. Och om detta skedde derföre att näringen icke finge den här föreslagna lilla uppmuntran, så vore detta visserligen mycket illa, helst ifrågavarande industrigren, såsom äfven Utskottet medgifver, hör till de äldsta och naturligaste i vårt land.

Jag skulle dock, liksom den näst föregående talaren, haft mina betänkligheter mot tullförhöjningen, om det hade varit fråga om att försvåra eller rent af förhindra konkurrensen mellan en *god* utländsk vara och det svenska fabrikatet, ty i detta fall skulle vi onekligen förnärma en af den konsumerande allmänhetens ofärdiga rättigheter. Men då det icke är fråga härom, och de 4 örenas förhöjning aldrig kan hafva en sådan verkan, utan blott afser att hindra konkurrens med en utländsk vara, som till kvaliteten är mycket sämre, än den till priset är billigare än den svenska, så anser jag, att det icke ligger någon våda i att bifalla hvad som är föreslaget. Dessutom har jag just såsom vän af frihandels grundsatser särskilda skäl att icke af ett hårdnackadt fasthållande vid abstrakta teorier nu säga ett »non possumus»; ty det märker man tydligt både af de vindar, som börjat blåsa här inom Kammaren och ännu mer af dem, som blåsa utanför vårt lilla land, att vi hafva att motse en mycket skarp strid om sjelfva principerna för tullagstiftningen, som säkerligen ganska snart, kanske redan nästa år kommer till utbrott. Vi böra derföre nu icke spänna bågen så högt, och antaga en så utmanande hållning, då det gäller småsaker, att vi, då den stora striden kommer, möjligen vändt från oss landets opinion och medhåll, hvilket vid det tillfället väl kan vara godt att ega.

Jag förenar mig med motionären, Herr Dahl, och anhåller om bifall till hans förslag.

Herr And. Aug. Andersson: Min fulla öfvertygelse är, att de farhågor och bekymmer, som uttalats från läderfabrikanternes sida, icke kunna vara helt och hållet ogrundade, utan att de hafva stora skäl för sig; ty jag vet bestämdt, att en stor del af dessa fabrikanter på de sista åren nedlagt ganska betydliga kapital för att förbättra sina fabriker och för att kunna utstå täflan med hvilka utländska varor som helst af nu ifrågavarande slag. Det torde dock icke vara herrarne obekant, att de likväl haft mycket svårt att reda sig och nu, snart sagdt, hålla på att gå under. Jag vill då fråga, om det icke är rättvist, att man med den lilla tullförhöjning, som här blifvit föreslagen, söker att hjälpa dem i deras betryckta ställning.

*Om förhöjd
tull å läder.
(Forts.)*

För öfrigt anser jag frågan hafva blifvit så väl utredd af den ene af motionärerne, Herr Dahl, att hvar och en af oss bör ha fått temligen klart för sig, huru den står.

Jag biträder således för min del Herr Dahls motion och anhåller hos Herr Talmannen om proposition på bifall till densamma.

Herr Lönegren: Jag skall icke vara mångordig; jag vill blott lemna en upplysning.

Två föregående talare, den ene från Göteborg, den andre från Malmö, hafva såsom skäl emot den föreslagna förhöjningen af tullen på sulläder anfört, att om denna beslutades, skulle importen af denna artikel gå öfver Norge och detta land uppbära tullinkomsten härför. Så kan dock icke blifva förhållandet; ty såsom vilkor för att läder skall tullfritt få införas hit ifrån Norge, erfordras att varan skall åtföljas af s. k. produktionsbevis, d. v. s. bevis om att den är tillverkad inom detta land. På andra vilkor förekommer tullfrihet i detta afseende icke. Jag kan således icke föreställa mig, att det skulle vara någon uträkning att importera sulläder öfver Norge, då deraf skulle följa, att tull måste erläggas först i Norge och sedan i Sverige.

Hvad sjelfva frågan angår, så har jag redan fattat mitt beslut. Jag kommer nemligen för min del att understödja Herr Dahls motion om en förhöjning af importtullen å sulläder från 6 till 10 öre pr \mathcal{E} . Och skulle jag äfven vilja hemställa, att detta äfven blefve svaret på Herr Mejenqvists motion, så att Kammarens beslut i denna punkt blefve, att tullen å sulläder, bindsulläder samt hvitgarfvade och sämskade hudar och skinn skall höjas från 6 till 10 öre pr skålpund. Hvarje fara för bristande konkurrens och allmänhetens deraf följande uppskörtande förekommes ju genom den fria importen af norskt läder. Och då man besinnar, att totalimporten af sulläder under sista året uppgått till mellan 3 och 4 millioner skålpund, så skulle genom en förhöjning af 4 öre pr skålpund i tull å denna artikel uppstå en ganska konsiderabel statsinkomst, på samma gång som man genom denna åtgärd kan hjälpa en tynande industri.

Det synes mig således vara skäl ingå på Herr Dahls förslag.

Herr Toll: Jag önskar endast att till protokollet få förklara, att jag till fullo instämmer uti motionären Herr Dahls sakrika och uttömmande anförande, äfvensom att jag lika med reservanten önskar att tullen å sulläder måtte höjas till 10 öre per skålpund. Det är visserligen sant, såsom talaren från Göteborg nyss nämnde, att genom denna lilla förhöjning icke någon egentlig lyftning kommer att gifvas åt sjelfva näringen, men jag föreställer mig dock att denna förhöjning bör kunna verka åtminstone så mycket godt, att den befriar den stora konsumerande allmänheten från olägenheten att öfversvämmas af en till bedrägeri gränsande, usel vara, hvaremot det,

i trots af allt hvad Utskottet sagt om konsumentens valfrihet, dock är statens pligt att hålla denna allmänhet skyddad.

*Om förhöjd
tull å läder.*
(Forts.)

Herr Ekenman: Det är ett par yttranden af talaren på göteborgsbänken, vid hvilka jag fäst min uppmärksamhet och som jag vill söka att bemöta.

Den ärade talaren yttrade att genom denna tullförhöjning skulle tillskyndas hvarje garfveri i landet en vinst af 200 kronor. Jag beundrar hans talang att röra sig med siffror, dock påstår jag, att han denna gång misstagit sig. Motionärens syfte har ingalunda varit att rikta våra garfvere utan, så vidt jag kunnat fatta, att genom en högre tull förhindra att läder af sämre beskaffenhet skulle i landet införas, men i hvad mån denna åtgärd skulle fördelaktigt inverka å hvarje särskildt garfveri måste väl anses alldeles omöjligt att på siffran ens närmelsevis bestämma. Motionären, jag tillåter mig betona det, talade för läderindustrien såsom för landet sund och gagnelig, icke för garfvarne, såsom den ärade talaren lät påskina.

Representanten från Göteborg yttrade äfven, att prisbilligheten måste vara en afgörande faktor, och att staten icke borde lägga sig uti den enskildes ekonomiska förhållanden, utan att om en person vill köpa en billig men dålig vara, så vore det hans ensak; staten borde icke uppträda som hans förmyndare. Detta låter sig nog sägas i allmänhet. Jag vågar dock påstå att denna sats icke är tillämplig under alla förhållanden. Om man t. ex., såsom fallet i viss mån är med motionären, anser att staten skulle vara nödsakad att vidkännas betydliga finansiella uppofringar och på samma gång skada den inhemska industrien för att bereda arbetarne, konsumenterne tillfälle att erhålla en billig men dålig vara utrikes ifrån importerad, i stället för den bättre fastän något dyrare inhemska, tror jag att man gått något för långt.

I öfrigt hvad beträffar denna fråga och dessutom alla frågor, som röra tull-lagstiftningen, så ligger det i sakens natur, att det är svårt under öfverläggning om dem undvika att i någon mån snudda vid teorierna om frihandel eller protektionism. Jag vill ej försöka det, utan öppet bekänna min åsigt vara, att framför teorierna böra de praktiska förhållandena härutinnan vara bestämmande. Dessa praktiska förhållanden synes mig motionären rörande föreliggande fråga hafva belyst sålunda, att man finner det läderindustrien i vårt land lidit genom de upprepade slag, man genom nedsättningen i tullsatsen å sulläder dragit öfver densamma, så att den är på väg att gå under.

Med denna min uppfattning af saken, tillåter jag mig att, instämmande med motionären, yrka bifall till reservanten L. P. Anderssons förslag.

Herr Sven Magnusson: Jag tror att man icke bör, såsom några talare före mig gjort, betrakta föreliggande fråga från alle-

*Om förhöjd
tull å läder.*

(Forts.)

nast individens eller den enskilde medborgarens intressen, utan man bör ock se den från det ordnade samhällets. Jag för min del anser, att statens kraf på den enskilde har ganska mycket att betyda äfven i tullreformen.

Efter den tullnedsättning å sulläder till 6 öre pr skålpund, som viddogs af 1875 års Riksdag, nödgades större delen af landets förnämsta fabriker, hvilka grundat sin rörelse på tillverkning af sulläder, att nedlägga denna sin rörelse, emedan landet öfverflyglades af tillverkningar i denna branche från Amerika — nemligen med det s. k. hemlockslädet. För närvarande är förhållandet ännu sämre hvad denna näringsgren beträffar, ty redan 1877 infördes sulläder till ett värde af icke mindre än 3,230,270 kronor, en storartad import, som gjort all täflan af inhemsk tillverkning omöjlig. Jag har inom Utskottet uttalat den åsigt, att den arbetslöshet och de ekonomiska svårigheter, som nu i oroväckande grad uppstått i vårt land, icke skolat uppnå de svåra dimensioner densamma gjort, om vi i likhet med andra länder haft passande skyddstullar för våra näringar. Det torde väl vara antagligt, att det skolat verka mycket godt, om till äfventyrs räläder införskrifvits och förädlingen deraf verkstälts inom landet. Förädlingskostnaden, cirka 1,700,000 kronor, hade då skolat stanna inom eget område; och med denna summa hade man kunnat gifva många af dem, som nu gå sysslolösa, arbete och betryggad utkomst.

Jag yrkar, att tullen å sulläder måtte höjas till tio öre pr skålpund.

Herr Sjöberg: Äfven om jag för tillfället hade lynne och röst att uppehålla herrarne med något längre tal, så inser jag dock allt för väl — den erfarenhet har jag — att dertill vid denna sena timme icke är rätta stunden, till och med då man, som jag, skulle vara frestad att vedervåga ett och annat inpass mot den flödande vältalighet, vi nyss haft tillfälle att höra från göteborgsbänken. Jag vill således endast framställa en fråga, som synes mig vara berättigad, den nemligen, om, vid jemförelse af hvad den talare, som först hade ordet rörande nu förevarande punkt, yttrat, å ena sidan, med anförandena af de herrar, hvilka uppträdt emot honom, å andra sidan, för någon af Eder, mine herrar, utslaget må kunna vara tvifvelaktigt. Jag måste betrakta såsom ett fel af svenska Riksdagen, att den år 1875 nedsatte tullen å sulläder från 10 till 6 öre för skålpund. Jag motsatte mig då, såsom jag tror på tillräckligt goda skäl, denna åtgärd, likasom de flesta tullnedsättningar, som då voro i fråga, och hvilka, såsom hvarken grundade på något behof eller, än mindre, på någon utredning, äfven af Riksdagen förkastades.

Vid sådant förhållande finner jag icke några betänkligheter att förorda den af Herr Meijenqvist föreslagna tullförhöjningen med den af honom numera gjorda inskränkning; och, för att visa herrarne, att jag är trogen mitt löfte, skall jag icke säga ett ord vidare, än

att jag yrkar bifall till Herr Mejenqvists förslag om en förhöjning till 10 öre per skålpund i tullen å de lädersorter, han i sin motion uppräknat. Om förhöjning
tull. å läder.
(Forts.)

Herrar *P. Ericsson* och *Åkesson Lundegård* instämde med Herr *Sjöberg*.

Herr *Linder*: Jag anhåller att med åberopande af de skäl, Herr *Dahl* anför, få instämman i det yrkande, som framställdes af den reservant, Herr *Andersson*, hvilken under diskussionen öfver denna punkt först hade ordet.

Dessutom ber jag att få beröra blott en enda omständighet, som förekommit under diskussionen, och hvilken dervid ännu icke erhållit den utredning, som kan vara af nöden. Det har nemligen talats om den fara för oss, som ifrågavarande tullförhöjning skulle medföra derutinnan att genom importen från Norge den fördel, vi med tullförhöjningen afsett, alldeles skulle tillintetgöras. Herr *Lönegren* har redan i ett och annat afseende nöjaktigt bemött denna invändning. Det enda, som till äfventyrs kunde behöfva tilläggas härvid vore den upplysningen, att vid det nu församlade Norska Stortinget väckts förslag om, att, i likhet med hvad reservanten yrkat, tullen å sulläder måtte höjas just till 10 öre per skålpund. Dermed förfaller hvarje fråga om fara från det hållet, så vidt denna tullförhöjning, hvad man har anledning att hoppas, af Stortinget varder beslutad.

Jag instämmer med reservanten.

Herr *Wigardt*: På samma gång jag ger till känna, att jag, om frågan kommer under omröstning, ämnar votera för nu ifrågavarande tulls förhöjning från 6 till 10 öre per skålpund, vill jag äfven, utan att ingå i någon vidare diskussion om det svenska eller amerikanska lädrets företråde, upplysa Kammarerna derom, att inom mitt kommittentskap bor en garfvere, en utmärkt man, som, då lädret drog högre tull än nu är fallet, uppförde ett garfveri, som kostade 80,000 kronor och att han under många år dref detta med närmare 50 arbetare. Nu deremot kan han icke sysselsätta mer än 3 eller 4 arbetare. Här af framgår naturligtvis att denna fabrikantheltidit en betydlig förlust — orsaken må nu vara hvilken som helst — samt att garfverierna äro i behof af större skydd för sina tillverkningar än de nu hafva.

Jag yrkar bifall till förslaget om höjande af ifrågavarande tullsats till 10 öre per skålpund.

Herr *Ola Månsson*: Då Bevillnings-Utskottet vid 1875 års riksdag framkom med förslag om nedsättning i tullen å sulläder, var jag af samma tanke som nu, att det icke vore lämpligt att

*Om förhöjd
tull å läder.*

(Forts.)

våga detta försök. Jag satte mig derföre också emot förslaget; men min åsigt rönt icke erkännande af Kamrarne.

Nu finner man af hvad här i afton förekommit, att denna näring är så tryckt, att, om icke något skydd kommer emellan, den icke skall i två år till kunna uthärda konkurrensen med utlandet. Jag vill derför för min del tillstyrka Kammaren att bifalla, hvad Herr Mejenqvist i sin motion föreslagit.

Herr Lundblad: Jag vill endast gifva tillkänna, att jag kommer att biträda motionärens yrkande om en tullförhöjning till tio öre på skålpundet.

Öfverläggningen förklarades slutad. Herr Talmannen gaf först propositioner å de gjorda yrkandena, för så vidt desamma afsågo mom. a, nemligen dels på bifall till Utskottets hemställan i nämnda moment och dels på afslag derå samt bifall i stället till yrkandet att tullen å sulläder, bindsulor samt hvitgarfvade äfvensom sämskade hudar och skinn måtte höjas till 10 öre per skålpund; och fann Herr Talmannen svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för den senare meningen. Som votering likväl begärdes, skedde uppsättning, justering och anslag af en så lydande voteringsproposition:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 6:te punkten mom. a af utlåtandet N:o 6,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vjunner Nej, har Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, beslutat, att tullen å sulläder, bindsulläder samt hvitgarfvade äfvensom sämskade hudar och skinn höjes till 10 öre per skålpund.

Omröstningen, i vanlig ordning verkställd, visade 36 ja mot 81 nej; hvadan Kammaren beslutit enligt nej-propositionen.

Sedan utgången af omröstningen för Kammaren tillkännagifvits, yttrade

Herr Olof Jonsson: Jag får anmäla min reservation emot Kammarens nu fattade beslut, när detsamma, om det skulle blifva Riksdagens, icke kommer att i minsta mån gagna staten, men väl medföra en betydlig minskning i statens inkomster.

Äfvenledes anmäldes reservation mot det nu fattade beslutet af Herrar *Lind*, *Gunnar Eriksson* och *Biesert*.

Mom. b blef, enär den fråga, hvarom detta moment handlade, genom Kammarens beslut beträffande mom. a redan vore afgjord, lagdt till handlingarne.

Punkten 7.

Om tull å jernvägsmateriel.

I anledning af Herr *C. Mejenqvists* i motionen N:o 47 gjorda hemställan derom, att all jernvägsmateriel, såsom vagnar, maskiner och skenor, måtte åsättas tullafgifter motsvarande 1 procent af värdet, hade Utskottet på anförda skäl tillstyrkt,

att Herr *Mejenqvists* motion i denna del måtte lemnas utan afseende.

Herr *Sven Magnusson*, som inom Utskottet reserverat sig vid förevarande punkt, anförde: Hvad jag förut anført i fråga om tull å sulläder gäller i ännu högre grad jernindustrien, som nu befinner sig i ett afmattningsstillstånd, hvilket hotar att tillintetgöra denna för vårt land naturliga näringsgren. Förhållandet kan ej heller vara annorlunda, så länge, på sätt motionären uppgifver, fri införsel medgifves för jernvägsmateriel, jernvägsskenor, maskinerier, redskap och verktyg. År 1877 infördes tullfria jernsaker af alla slag för nära 16 millioner kronor, hvilka saker till större delen kunnat tillverkas inom landet. Hade dessa millioner stannat inom vårt land, skulle antagligen den förlägenhet och den stagnation i affärsväsendet, vi nu hafva att kämpa emot, till stor del uteblifvit. Jag anhåller sålunda om bifall till Herr *Mejenqvists* motion, att jernvägsmateriel m. m. åsättes en införseltull motsvarande en procent af värdet.

Herr *Hedlund*: Jag anhåller om bifall till Utskottets hemställan.

Vidare yttrades icke. Efter upptagande af de gjorda yrkandena, gaf Herr *Talmannen*, enligt dem, propositioner såväl på bifall till Utskottets hemställan som äfven på antagande af motionärens förslag; och förklarade Herr *Talmannen* sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes samt företogs enligt en nu uppsatt omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 7:de punkten af utlåtandet N:o 6,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, bifallit Herr Mejenqvists i ämnet väckta motion.

Vid röstsedlarnes sammanräkning befunnos 59 ledamöter hafva röstat ja, mot 43, som röstat nej; i följd hvaraf Utskottets hemställan bifallits.

Punkten 8.

Bifölls.

*Om förhöjd
tull å leksaker.*

Punkten 9.

Mom. a.

Herr *C. Mejenqvist* hade i sin oftanämnda motion, N:o 47, hemställt, att tullen å leksaker eller nürnbergerkram af alla slag måtte höjas från nuvarande 25 öre till 60 öre per skålpund. Vidare hade Herr *Sven Andersson* uti inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 92) föreslagit: »att Riksdagen må för sin del besluta, att artikeln leksaker eller nürnbergerkram af trä eller sammansatta ämnen med eller utan betsning, målning eller lackering måtte åsättas en tullafgift af 1 krona 25 öre per skålpund».

I anledning af berörda framställningar hade Utskottet i detta moment tillstyrkt,

att leksaker eller nürnbergerkram af trä eller sammansatta ämnen måtte åsättas en tull af 75 öre per skålpund.

Enligt anteckning å betänkandet var reservation mot denna hemställan inom Utskottet afgifven af Herr *A. G:son Bennich*, med hvilken Herrar Friherre *A. H. Fock*, *W. Croneborg*, *F. A. Anderson*, *C. Ribbing*, *C. Storckenfeldt*, *O. Wijk*, *J. N. Biesert* och Grefve *G. Hamilton* instämt, och som för sin del föreslagit, att Riksdagen måtte, med ogillande af Utskottets förslag, bibehålla den ifrågavarande tullsatsen oförändrad.

Ordet begärdes af

Friherre Fock, som yttrade: På grund af de i den vid denna punkt fogade reservation åberopade skäl, anhåller jag om afslag å Utskottets förslag.

Herr Lönegren: Importen af leksaker utgjorde år 1867 28,000 skålpund, och har sedan dess ökats till 160,000 skålpund för år 1877. Tullen för denna vara utgjorde före franska handelstrakta-

tens afslutande 1 krona 50 öre, men har sedermera successive nedgått till dess nuvarande siffra, 25 öre skålpundet.

Om förhöjd tull å leksaker.

(Forts.)

På samma skäl som jag redan anfört mot bifall till Utskottets förslag i en föregående punkt angående tull å bijouterier, att lyxartiklar icke böra lägre beskattas än en mängd förnödenhetsvaror, yrkar jag bifall till Utskottets hemställan i denna punkt. Hvad angår de af reservanterne anförda skäl att genom en förhöjning af denna tullsats svårigheter skulle uppstå vid tulltaxans tillämpning, så är det väl icke svårare att vid tullbehandlingen skilja mellan svarfvade leksaker och svarfvade nyttighetspersedlar än mellan andra leksaker af trä och snickarearbeten — något som gått för sig förr och väl äfven kan gå för sig hädanefter. Den af reservanterne åberopade olägenheten vid tullbehandlingen torde således icke vara något skäl för afslag å Utskottets hemställan.

Vidare anfördes icke. Kammaren biföll Utskottets hemställan.

Mom. b.

Blef jemväl bifallet.

Punkten 10.

Om tull å ost.

I sin inom Andra Kammaren afgifna motion, N:o 56, hade Herr A. Bäckström, bland annat, föreslagit, att i öfvervägande måtte tagas, huruvida icke ost kunde åsättas en lämplig införseltull, liksom i Norge och Danmark egde rum.

Utskottet hade, beträffande detta förslag, hemställt, att detsamma måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Mot nämnda hemställan voro reservationer inom Utskottet anmälda af Herr S. Magnusson samt af Herrar J. F. Fredricson och L. M. Carlsson; tillstyrkande reservanterne, att artikeln ost måtte åsättas en tull af 5 öre per skålpund.

Sedan uppläsning skett af Utskottets hemställan, anförde

Herr Bäckström: Jag har begärt ordet, icke därför att jag dermed hoppas vinna Kammarens bifall till min motion och afslag å Utskottets hemställan, utan för att yttra några ord om Utskottets motivering.

Såsom skäl för fortfarande tullfri införsel af ost har Utskottet anfört att den svenska ostproduktionen icke syntes vara i behof af något skydd emot utländsk täflan. För att styrka detta, har Utskottet uppgifvit, huru stora quantiteter svensk ost kunnat *exporteras* allt ifrån 1840.

Om tull å ost.

(Forts.)

Men försigtigtvis har Utskottet icke ontalat huru mycket ost Sverige *importerat* under samma tid, sannolikt därför, att exporten och importen i detta fall icke tål någon jämförelse. Jag tillåter mig dock att här göra en liten sammanställning af de siffror, jag i i sistberörda hänseende haft att tillgå, nemligen Kommerskollegii berättelser.

Deraf visar sig att importen af ost för de sju åren 1868—1874 uppgått till 63,657 centner, och exporten till 26,533 centner; således har importen öfverstigit exporten med 37,124 centner under dessa sju år. Under de fyra åren 1875—1878 uppgick importen till 90,283 centner, men exporten endast till 6,585 centner, hvadan importen på dessa fyra år öfverstigit exporten med icke mindre än 83,698 centner, hvilket, beräknadt efter det värde, Kommerskollegium ansett sig kunna åsätta denna vara för år 1877, utvisar en handelsbalans af 2,929,430 kronor under en tid af fyra år.

Anser man nu denna sammanställning utvisa att svenska ostproduktionen på ett tillfredsställande sätt kunnat täfla med den utländska och att den öfverimport, som skett, varit till landets allmänna nytta och förkofran, ja, då har Bevillnings-Utskottet gjort rätt, då det icke fäst något afseende vid min framställning. Men då jag omöjligen kan inse att så varit förhållandet, föränlåtes jag att instämma med reservanterne i denna punkt, hvilka yrka att Riksdagen må besluta, att för all från utlandet hit införd ost skall till statsverket erläggas en tullafgift af 5 öre per skålpund.

I Danmark är å denna vara satt en tullafgift af nära 9 öre per skålpund, i Norge af nära 3. Det visar sig häraf att Sverige i detta fall intager en undantagsställning gent emot sina grannländer. Jag yrkar på dessa grunder afslag å Utskottets hemställen och bifall till reservanternes förslag.

Herr Sven Magnusson: Utskottet synes icke vilja ut med, att under det vårt lands mejerier legat och ännu ligga fullproppade af ost utan att kunna sälja en enda centner, man under senast förflutna året infört från utlandet icke mindre än 24,500 centner, och under samma år utfört endast 1,800 centner.

Det torde häraf vara tillräckligt ådagalagdt, att Utskottets motivering för sitt afstyrkande af herr Bäckströms motion om åsättande af tull å denna artikel, nemligen »att den svenska ostproduktionen icke är i behof af något skydd mot utländsk täflan» icke håller stånd. Det är gifvet, att jag icke inom Utskottet kunnat understödja ett beslut byggt på så skef grund som detta, utan yrkar jag åsättande af en införseltull å artikeln ost af 5 öre per skålpund.

Herr C. Aron Jönsson: Jag anhåller endast att i korthet få yrka bifall till Utskottets förslag.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf först proposition på bifall till Utskottets förslag samt derefter på det af Herrar Bäckström och Sven Magnusson gjorda yrkande; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara besvarad med öfvervägande ja. Votering blef emellertid begärd, i anledning hvaraf en omröstningsproposition af följande lydelse uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 10:de punkten af utlåtandet N:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kamnaren, med afslag å Utskottets hemställan, beslutat, att ost må åsättas en tullafgift af 5 öre per skålpund.

Voteringen företogs och utföll med 61 ja mot 42 nej; varande alltså Utskottets hemställan bifallen.

I *punkten 11* hade Utskottet föreslagit,

»att rubriken *Paraffin* måtte erhålla följande förändrade lydelse:
Paraffin, oraffinerad..... fri
 » raffinerad; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.

*Ang. tullen å
paraffin.*

Efter föredragning af denna hemställan, mot hvilken Herrar *C. A. Jönsson* och *P. Ericsson* inom Utskottet reserverat sig, begärdes ordet af

Herr E. G. Boström, som yttrade: Jag vill fästa Kammarens uppmärksamhet på det ovanliga förhållandet, att Utskottet i denna punkt föreslagit Riksdagen att borttaga en tullsats, utan att omnämna huru stor den tullinkomst är, som sälunda ifrågasättes att borttagas. Man hade väl åtminstone kunnat vänta att få en utredning i detta afseende, och ej blott en underrättelse att oraffinerad paraffin ingår vid tändstickstillverkning och förty bör vara fri. Jag vet ej, om det lönar sig att framställa något yrkande, och inskränker mig därför att påpeka förhållandet till rättelse för Utskottet i framtiden.

Friherre Fock: För närvarande förtullas paraffin endast såsom kemiskt-tekniskt preparat. Detta är anledningen, hvarför den offentliga statistiken icke innehåller någon uppgift om det importerade beloppet. Derjemte har den förtullning af paraffin, som egt rum, rört både rå och raffinerad vara. Emellertid tror jag mig kunna

Ang. tullen å paraffin.
(Forts.)

ungefärligen uppgifva importbeloppet. Detta utgjorde för år 1877, enligt en mig lemnad speciel uppgift, åtminstone 500,000 skålpund med ett varuvärde af omkring 150,000 kronor. Sjelfva tullen, som är bestämd till fem procent af värdet, gör således omkring 7,500 kronor. Detta är, som jag sade, ungefärliga siffror. Då den råa paraffinen är lika väsentlig för tändsticksfabrikationen, som fosfor, och Kammaren bifallit Utskottets hemställan om tullfrihet för sistnämnda vara, så vet jag ej något skäl, hvarföre det nu föredragna förslaget skulle afslås. Jag tager mig derföre friheten yrka bifall till Utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, blef Utskottets förslag bifallet.

Punkten 12.

Bifölls.

Om förhöjd tull å silke och siden.

Punkten 13.

Utskottet hade i förevarande punkt utlåtit sig öfver följande förslag, framställda i nedannämnda inom Andra Kammaren väckta motioner, nemligen:

dels af Herr *P. Hübinette* (i motionen N:o 10), att tullafgiften för siden och sammet af alla slag måtte höjas med 50 procent af dess nuvarande belopp;

och dels af Herr *A. Bäckström* (i motionen N:o 56), att silke, alla slag, måtte beläggas med en införseltull af minst 15 procent af dess beräknade tullvärde.

Och hade Utskottet, på anförda skäl, hemställt,

a) att Herr Hübinettes ifrågavarande förslag icke måtte af Riksdagen bifallas, och

b) att Herr Bäckströms motion, N:o 56, i nu omförmälda del icke måtte vinna Riksdagens godkännande.

Herrarna *S. Magnusson* och *P. Ericsson* hade inom Utskottet reserverat sig vid den förevarande punkten.

Sedan först föredragning skett af Utskottets hemställan i *mom. a*, yttrade

Herr Hübinette: Att Bevillnings-Utskottet har afstyrkt bifall

till min i detta ämne afgifna motion, har icke det ringaste förundrat mig, då ju Utskottet äfven afstyrkt alla andra motioner, som det haft till behandling. Det är endast motiveringen, som jag finner vara något besynnerlig. Utskottet medgifver, att »vissa silkesvaror i förhållande till sitt värde skäligen kunde åsättas högre tullsatser, än som nu äro stadgade, och att, derest förhöjningen stannade vid någorlunda måttliga belopp, en ökad statsinkomst derigenom skulle kunna beredas»; men Utskottet tillägger, att det icke gerna skulle gå an att efter mitt förslag med 50 procent höja tullafgifterna för siden och sammet, men fortfarande lemna det råa silket tullfritt och det färgade utan förhöjd tull, »ty detta skulle hufvudsakligen endast innebära en skyddsåtgärd till förmån för den inhemskå fabrikationen». Jag förestälde mig eljest, att, då Bevillnings-Utskottet i sådana här frågor har motionsrätt, hade ju Utskottet mycket väl kunnat föreslå en tullsats på råsilke och en derefter lämpad höjning af tullen på färgadt silke, allt efter förhållandena.

Om förhöjd tull å silke och siden.
(Forts.)

Men det synes likväl af Utskottets föreliggande betänkande, att Utskottet haft ett alldeles speciellt skäl för afstyrkande af min motion, och det är den franska handelstraktaten. Jag tror den franska handelstraktatens nytta för Sverige är mycket tvifvelaktig, men detta torde kanske vara svårt att bedöma. Efter mitt förmanande skulle ett bifall till min motion icke hafva medfört olägenhet för vare sig producenterne eller konsumenterna, ty Riksdagen torde kunna höja tullen på råvaran så pass, att producenterne icke blifva för mycket tillgodosedda eller konsumenterna för hårdt beskattade.

Om vi efter mitt förslag höjde tullen å dessa varor med 50 procent, så blefve tullsatserna derå ändock lägre hos oss, än hvad förhållandet är i Danmark. Vid en jämförelse mellan den danska tulltaxan och den svenska, har jag funnit, att tullsatserna enligt den förra äro väsentligen högre än hos oss, och jag kan icke inse, hvarför Sverige skulle vara mera tillmötesgående emot utlandet i detta fall. Jag tror, som sagdt, nog att det kan gå för sig att vidtaga den föreslagna förhöjningen af 50 öre, och om Riksdagen så finner skäligt, kan den ju höja tullen på rått och färgadt siden i proportion derefter.

Jag yrkar bifall till min motion.

Herr Bäckström: Jag hade föreställt mig att båda momenten i denna punkt skulle kunna föredragas på en gång och får derföre hos Herr Grefven och Talmannen framställa begäran om proposition derom, att äfven mom. *b* måtte i sammanhang med det nu föredragna mom. *a* få föredragas.

Denna begäran bifölls, i följd hvaraf Utskottets förslag i mom. *b* nu jemväl upplästes; och lemnades derefter ordet ånyo till

Herr Bäckström, som då anförde: Besynnerligt nog har Utskottet, som synes dela motionärens åsigt, icke funnit någon utväg

Om förhöjd
tull å silke och
siden.
(Forts.)

att med anledning af deras framställningar förhöja tullen på silkesvaror, då likväl Utskottet eger rätt och är pligtigt att oombedt föreslå de ändringar i bevillningen, Utskottet anser billiga och nyttiga. Men förnämsta skälet för afslag å dessa framställningar synes hafva varit farhågan att komma i onåd hos Frankrike, emedan utaf sådana åtgärder kunde följa att det blefve svårt, ja kanske omöjligt att få handelstraktaten med detta land förlängd. Hvad den traktaten beträffar hafva allt från dess uppkomst meningarne varit mycket delade, om den någonsin varit till nytta för oss. Många hafva trott och kanske ännu flere tro nu motsatsen, hvarföre jag föreställer mig att från denna sida ej bör uppstå hinder för en lämplig tullförhöjning å sidenvaror, i fall man eljest anser det rättvist och nödigt, hvilket är min åsigt, helst dessa varor i vårt grannrike Danmark draga mera än dubbel tull mot här i Sverige. Detta förhållande framgår tydligt af den danska tulltaxan, der silke, rätt, är åsatt

.....	84 öre per skålpund,
otvinnadt eller tvinnadt.....	1.27 » » »
spetsar, alla slag, af silke.....	3.40 » » »
helsidenväfnader.....	3.40 » » »
s. k. halvesiden (en sort)	2.27 » » »
andra slag	1.27 » » »

Äfven i sjelfva Frankrike är en viss sorts silkesväfnader med inväfdt guld och silfver åsatt en tull af 3 kronor 67 öre skålpundet, hvilken väfnad torde motsvara den, som hos oss benämnas helsiden andra slag, guld och silfvertyg derunder inberäknadt, men hos oss är åsatt en tull af endast 1 krona 50 öre skålpundet. Dessa sistnämnda sidenväfnader lära hos oss före franska traktatens uppkomst hafva dragit en införseltull af 6 kronor per skålpund.

Med anledning af hvad jag nu anfört tager jag mig friheten yrka, att Kammaren måtte till Utskottet återförvisa denna punkt. Och på det Utskottet icke vid dess förnyade behandling af frågan må sväfvä i samma villrådighet om hvad jag med min motion menar, som det nu tyckes hafva gjort, vill jag bifoga följande förslag till tulltaxa för *silkesvaror*, nemligen för rätt

ofärgadt	per skålpund 50 öre
färgadt	» » 1 krona
<i>spetsar och blonder:</i>	
silkes- och linne- med eller utan blandning af annat slag	1 » 3 kronor
<i>vadd:</i>	
silkes	1 » 3 »
<i>väfnader, hel- och halvesiden:</i>	
<i>helsiden:</i> felb och plys.....	1 » 3 »
andra slag, guld- och silfvertyg derunder inbegripna	1 » 3 »
<i>halvsiden:</i> felb och plys äfvensom filter.....	1 » 2 »
andra slag	1 » 2 »

Herr Casparson: Jag inser mycket väl, att Utskottet under nuvarande förhållanden icke kunnat komma till annat slut än det gjort. Jag har icke heller begärt ordet för att yrka någon ändring i detta beslut; men det sätt, hvarpå sidenvaruindustrien i vårt land behandlats, har varit sådant, att jag för en liten stund vågar taga Kammarens uppmärksamhet i anspråk, huru långt tiden än är framskriden.

Utskottet säger i sitt betänkande, såsom af föregående talare redan upprepats, att vissa silkesvaror i förhållande till sitt värde skäligen kunde åsättas högre tullsatsen än som nu äro stadgade, att en ökad statsinkomst derigenom skulle kunna beredas, men att en sådan förhöjning icke vore förenlig med erkända lagstiftningsgrundsatsen. Jag skall taga mig friheten i korthet redogöra för, huru silkesimporten under de senaste åren stigit. År 1868 utgjorde importen af *helsiden* 19,487 skålpund. Denna import steg oupphörligt ända till år 1876, då den uppgick till 55,112 skålpund. Under år 1877 nedgick den något, nämligen till 46,056 skålpund; men i allt fall har den under de sista 10 åren vuxit med öfver 100 procent. *Halfsiden*-importen utgjorde år 1868 48,805 skålpund, år 1874 139,369 skålpund. Under derpå följande året nedgick den till 104,579 skålpund; men höjde sig åter och uppgick år 1877 till 110,467 skålpund, så att äfven halfsidenimporten under sista decenniet stigit med öfver 100 procent. Hvad nu beträffar den ökade statsinkomst, som den föreslagna förhöjningen i denna tull skulle åstadkomma, så är det naturligtvis svårt att säga, på hvad sätt förhöjningen skulle verka. Men denna tull uppgick år 1877 tillhoppa till 181,905 kronor, och, om man finge antaga, att samma import fortfarande skulle ega rum, skulle, om tullen höjdes med 50 procent, en ökad statsinkomst af 90,952 kronor 50 öre häraf uppstå, en tillökning, som i och för sig är ganska beaktansvärd. Nu anföres af Utskottet såsom skäl emot den föreslagna förhöjningen å ifrågasvarande tull, att en sådan förhöjning skulle hufvudsakligen vara en skyddsåtgärd till förmån för den inhemska sidenfabrikationen, men till tunga för förbrukarne. Om man jemför denna motivering med hvad Utskottet å sidan 5 i betänkandet anfört i fråga om förhöjning af tullen å bijouterivaror, så förefaller detta yttrande temligen egenomligt. Å sistnämnda ställe säger nämligen Utskottet, att »bijouterivaror icke i någon nämnvärd grad äro föremål för inhemska tillverkning» och att för den skull en högre tullsats derå icke »för den inhemska industrien vore af någon vigt». Då således fråga är om en fabrikation, som *icke är* föremål för inhemska industri, utgör denna omständighet ett skäl att icke höja tullen derå, och då det en annan gång är fråga om varor, som *äro* föremål för inhemska industri, blir också detta ett skäl för att icke höja tullsatsen å dessa varor. Jag tror herrarne få medgifva, att ett sådant resonemang är temligen besynnerligt; åtminstone förefaller det mig så. Men Utskottet ställer sig här, såsom jag förut nämnt, på förbrukarnes

Om förhöjd tull å silke och siden.
(Forts.)

*Om förhöjd
tull å silke och
siden.
(Forts.)*

ståndpunkt och säger, att den föreslagna tullförhöjningen å sidenvaror skulle blifva till tunga för dem. Jag tror, att vi alla äro förbrukare af sidenvaror, åtminstone så mycket, att vi begagna sidenhalsdukar och att vi hafva kläder, som till en del äro sömnade med silke; och om den tidpunkt redan inträffat, då qvinnan egde representationsrätt i denna Kammare, hvilket en representant från Göteborg förordat, är jag fullkomligt säker på, att ett ännu amplare vitsord än hvad jag kan gifva från henne skulle kunna erhållas angående beskaffenheten af de sidenvaror, som förbrukarne nu använda. Min erfarenhet är emellertid, att dessa varor blifvit allt sämre och sämre, och jag är öfvertygad, att en hvar, som lagt märke härtill, gjort samma erfarenhet. För en tid sedan anmärkte jag till en skraddare i Stockholm, att kläderna sluppo upp i sömmarne; och han svarade, att han icke kunde hjälpa det; silket vore så dåligt. Detta återför i mitt minne en tilldragelse för 30 år sedan, en tid, då den svenska fabrikationen ännu befann sig i oskyldighetens tillstånd: den var visserligen omgärdad med skyddstullar, men man kände icke till hvarken varuförfalskning eller handelskemister. Det begaf sig då, att här i Stockholm sysilke utbjöds till ett utomordentligt billigt pris, ja, jag tror billigare än hvad råsilket kostade här på platsen. Man undrade öfver saken, men man kom slutligen underfund med, huru det förhöll sig. Genom, såsom det heter, »vetenskapsens tillämpning på industrien» hade det lyckats att vid färgningen så föröka silkets vikt, att det kunde säljas till sådant underpris. Man tillsatte nemligen silket med dels jern-, dels blyfärger, och att sälja jern och bly efter silkespris är naturligtvis en briljant affär. Den inhemska industrien var då emellertid omgärdad med skyddstullar; och sedan färgtillsättningen upptäcktes, upphörde ock inkomsten af denna nobla industri.

Jag har sökt göra mig underrättad om såväl de svenska som de utländska sidenfabrikatens nuvarande tillstånd. Det har svarats mig, att den franska industrien icke är någon farlig medtäflare, ty den är jemförelsevis redbar och ärlig; och att det intrång, den inhemska fabrikationen lider, förorsakas af den tyska och schweiziska industrien, som undersäljer alla andra.

Konsten att tillsätta silke och siden med färgämnen utöfvas nemligen nu i en ofantligt stor utsträckning. I Tyskland användes 100, 150, till och med 200 procent färgämnen, hvarmed silkets vikt ökas; och naturligtvis kan sidenet under sådana förhållanden säljas för ett mycket godt pris. Den inhemska industrien måste naturligtvis i någon mån söka följa med; men jag tror mig veta, att den svenska industriens öfverlägsenhet ligger just deri, att den söker behålla sin vara så god som möjligt; ty endast på det sättet kan den täfla med den utländska. En tillverkare här skref till Lyon för att få silke, som icke vore till sin vikt tillsatt med färgämnen. Men han fick till svar: det är nu mera en öfvervunnen ståndpunkt i Frankrike; det minsta, som tillsättes, är 50 procent och det är

den tyska industrien, som tvingat oss att vidtaga dylika åtgärder. Men det är icke den franske fabrikanten, utan den franska sidenindustrien, som behöfver skydd mot den tyska, ty att sälja jern och bly som silke lönar sig förträffligt; men ett sådant tillvägagående är icke i industriens intresse. Hvarje ärlig industri har sin rättmätiga stolthet, och dertill hörer naturligtvis att kunna lemna en så god vara som möjligt. Jag tror, att den franska industrien har i detta fall stora anor att häfda; och den svenska sidenindustrien, om än icke så betydlig, har dock äfven rätt vackra anor att åberopa.

Om förhöjd tull å silke och siden.
(Forts.)

Utskottet säger, att den franska handelstraktaten lägger hinder i vägen för att göra någon förändring i tullsatserna, och deri har Utskottet fullkomligt rätt. Jag har sökt att ur offentliga källor förskaffa mig uppgifter om huru stor del af hela sidenimporten utgöres af importen från Frankrike, och, enligt uppgifter i Kommerskollegii berättelse, utgjorde åren 1873—1877 importen af helsiden 250,107 skålpund, deraf från Frankrike 2,224 skålpund eller 0,88 procent. Men här är att märka, att en del af den franska importen går öfver Lübeck och under vintertiden öfver Köpenhamn, så att denna siffra icke exakt angifver, med huru stor del den franska importen bidrager till totalimporten. Då emellertid den import, som direkt sker från Frankrike, blott är 0,88 procent af totalimporten, torde deraf få dragas den slutsats att hela sidenimporten från Frankrike icke kan vara synnerligen stor. Några bestämda siffror i den vägen är det omöjligt att erhålla; men en person, som känner till förhållandet i detta fall, har sagt mig, att den bestämdt icke uppgår till en fjerdedel af hela sidenimporten till Sverige.

Med detta har jag endast velat visa till hvilka konsekvenser den fria täflan, när den obetingadt uppställes och utsträcker, kan leda. Den fria täflan med en fullt redbar industri är icke så farlig, men den fria täflan med en industri, som kommit på afvägar, kan blifva det. Jag hemställer till hvars och ens erfarenhet: vi få siden till bättre pris, men bestämdt sämre vara; och vinsten på det stora hela blir derföre mindre än noll.

Beträffande den svenska sidenindustrien före 1857 års tullnedsättning, så funnos då 12 fabriker med ett tillverkningsvärde i rundt tal af 1,575,000 kronor. År 1858 nedgick antalet fabriker till 8 med ett tillverkningsvärde af 557,000 kronor. Men jag får tillägga, att 1857 års kris egt rum, som naturligtvis bidragit till att nedsätta tillverkningen. För närvarande finnes det qvar 2 fabriker, båda här i Stockholm, med ett sammanlagdt tillverkningsvärde för sista året af cirka 800,000 kronor. Skulle det blifva fråga om någon ny handelstraktat, så tror jag, att det verkligen kan vara skäl att fästa mera afseende å den svenska sidenindustrien än som skett i nu gällande traktat. Före 1865 års traktat utgjorde tullen å siden 6 kronor per skålpund. Om jag icke är illa underrättad, hade den svenska regeringen uppdragit åt sina underhandlare vid traktatens uppgörande att medgifva en tullnedsättning af 3 kronor eller till hälft

Om förhöjd
tull å silke och
siden.
(Forts.)

ten af den då varande tullen, men de franska underhandlarne fordrade positivt en nedsättning till 1 krona 50 öre, och de fingo naturligtvis sin vilja fram, ty svenskarne hafva alltid vid underhandlingar varit ett beskedligt folk. Jag vet äfven, att mången, som i allo gillade den franska handelstraktaten, sade: det är naturligt, att denna stora tullnedsättning blir den svenska sidenindustriens undergång; men det kan icke hjälpas; något måste uppoffras för det stora helas fördelar. Ännu har den svenska sidenindustrien stått sig, men jag tror verkligen, att det är skäl, om en ny traktat med Frankrike framdeles kommer att ingås, att litet mera tillgodose den svenska sidenindustriens intressen, ty det är en fullkomligt redbar industri, hvilket man deremot icke i samma mån kan säga om den tyska och schweiziska, med hvilken hon i främsta rummet har att täfla.

Herr Biesert: Med anledning af ett par föregående talares anmärkningar mot den franska handelstraktaten, den jag icke vill medgifva vara af så liten betydelse för vårt land, som man påstått, anhallar jag att få anföra några siffror, som skola utvisa att förbindelsen med Frankrike för oss är af stor vikt. De varor, som infördes från Frankrike, uppgingo år 1877 till ett värde af 9,286,000 kronor, hvaremot de till Frankrike från Sverige utförda under samma år uppgingo till 24,942,000 eller nära 25 millioner. Vår export till Frankrike är således mera än 15 millioner högre än importen och i denna export ingå trävaror ensamt med den höga siffran af 17,390,000. Utom den stora betydelse detta har, finnes äfven ett annat hänsende, i hvilket den franska traktaten spelar en stor rol, ehuru den icke synes i Kommerskollegii tabeller, och det är den fördel den svenska sjöfarten drager deraf att vara befriad från den tonnage-afgift, som före traktatens ingående erlades och som var rätt dryg och betungande.

Om de värde talarne skulle vilja taga litet närmare reda på alla de nya och gynsamma förhållanden, som den franska handels-traktaten medfört för Sverige, skulle de säkerligen icke hålla så starkt på att den icke bör förnyas.

Jag tror dessutom att Utskottet bjudit tillräckligt goda skäl för sitt afslag å motionen och yrkar därför bifall till Utskottets hemställan.

Som tiden redan långt framskridit, och ytterligare åtskilliga ledamöter aumält sig vilja afgifva yttranden angående förevarande ämne, uppskötts den vidare öfverläggningen derom till Kammarrens nästa sammanträde.

§ 2.

Till handläggning anmäldes följande från Lag-Utskottet inkomna utlåtanden, nemligen:

N:o 16, i anledning af väckta motioner om upphäfvande af Kongl. förordningen angående grunderna och villkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 Augusti 1864 jemte andra dithörande författningar;

N:o 17, i anledning af väckt motion om upphäfvande eller ändring af Kongl. förordningen angående hvad bolag iakttaga böra, som, under så kallad firma eller särskild antagen namnteckning, vilja handels- och fabriksrörelse idka, den 28 Juni 1798; och

N:o 18, i anledning af väckt motion om tillägg till 67 § konkurslagen.

§ 3.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr <i>J. Andersson</i> i Jönvik	under	14	dagar	från	denna	dag.
» <i>Gustaf Carlsson</i>	»	12	»	»	3	April
» <i>J. Sandvall</i>	»	13	»	»	3	»
» <i>J. Andersson</i> i Tenhult	»	8	»	»	5	»
» <i>H. Ericsson</i>	»	8	»	»	5	»
» <i>L. P. Andersson</i>	»	11	»	»	6	»
» <i>Nils Petersson</i>	»	8	»	»	6	»
» Grefve <i>A. Piper</i>	»	9	»	»	7	»
» <i>I. Lyttkens</i>	»	9	»	»	8	»
» <i>H. A. Widmark</i>	»	8	»	»	9	»

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 11 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.